

"Службени лист СРЈ" - Међународни уговори, бр. 6/2001

На основу члана 96. тачка 2) Устава Савезне Републике Југославије, доносим

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ КОНВЕНЦИЈЕ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА ПРОТИВ ТРАНСНАЦИОНАЛНОГ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА И ДОПУНСКИХ ПРОТОКОЛА

Проглашава се Закон о потврђивању Конвенције Уједињених нација против транснационалног организованог криминала и допунских протокола, који је донела Савезна скупштина, на седници Већа грађана од 22. јуна 2001. године и на седници Већа република од 22. јуна 2001. године.

ПР бр. 67
22. јуна 2001. године
Београд

Председник Савезне Републике Југославије
др Војислав Коштуница, с.р.

З А К О Н

О ПОТВРЂИВАЊУ КОНВЕНЦИЈЕ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА ПРОТИВ ТРАНСНАЦИОНАЛНОГ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА И ДОПУНСКИХ ПРОТОКОЛА

Члан 1.

Потврђује се Конвенција Уједињених нација против транснационалног организованог криминала, Протокол за превенцију, сузбијање и кажњавање трговине људским бићима, нарочито женама и децом и Протокол против кријумчарења миграната копном, морем и ваздухом, који допуњују ову конвенцију, усвојени у Палерму од 12. до 15. децембра 2000. године, у оригиналу, на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику.

Члан 2.

Текст Конвенције и протокола који допуњују ову конвенцију на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

КОНВЕНЦИЈА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА ПРОТИВ ТРАНСНАЦИОНАЛНОГ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА

Члан 1.

Изјава о сврси

Сврха ове конвенције је да на ефикаснији начин унапреди сарадњу у погледу спречавања и борбе против транснационалног организованог криминала.

Члан 2.

Коришћење термина

За сврху ове конвенције:

- а) "група за организовани криминал" означава организовану групу од три или више лица, која постоји у извесном временском периоду и која делује споразумно у циљу чињења једног или више тешких злочина или кривичних дела утврђених у складу са овом конвенцијом, ради задобијања, посредно или непосредно, финансијске или друге материјалне користи;
- б) "тежак злочин" означава радњу која представља кривично дело кажњиво максималном казном лишења слободе у трајању од најмање четири године или неком тежом казном;
- ц) "организована група" означава групу која није случајно формирана ради непосредног извршења кривичног дела, и која не мора да има формално дефинисане улоге својих чланова, континуитет чланства или развијену структуру;
- д) "имовина" означава ствари сваке врсте, било материјалне или нематеријалне, покретне или непокретне, процењиве или непроцењиве, као и правна документа или инструменте којима се доказује право, или интерес у односу на такве ствари;
- е) "добит од криминала" означава имовину која је проистекла или је остварена, директно или индиректно, извршењем кривичног дела;
- ф) "замрзавање" или "заплена" означава привремену забрану преноса, претварања, располагања или преметања имовине или привремено предузето чување или контролу имовине на основу налога који изда суд или други надлежни орган;
- г) "конфискација", која обухвата одузимање где је примењиво, значи трајно лишавање права својине на имовини по налогу суда или другог надлежног органа;
- х) "предикатно кривично дело" означава било које кривично дело чијим извршењем је остварена добит која може да буде предмет кривичног дела како је дефинисано у члану б. ове конвенције;

и) "контролисана испорука" означава технику којом се дозвољава да нелегалне или сумњиве пошиљке изађу, пређу или уђу на територију једне или више држава, уз знање и под надзором њихових надлежних органа у циљу спровођења истраге и идентификовања лица умешаних у извршење кривичног дела;

ј) "регионална организација за економску интеграцију" означава организацију коју су створиле суверене државе датог региона, на коју су њене државе чланице пренеле овлашћења у погледу питања које регулише ова конвенција и која је прописно овлашћена, у складу са својим унутрашњим поступком, да је потпише, ратификује, прихвати, одобри или јој приступи; појам "држава потписница" из ове конвенције односи се на све такве организације у оквиру граница њихове надлежности.

Члан 3.

Делокруг примене

1. Осим уколико није другачије наведено у овој конвенцији, Конвенција ће се примењивати на превенцију, истрагу и судско гоњење:

(а) кривичних дела утврђених у складу са члановима 5, 6, 8. и 23. ове конвенције; и

(б) тешких злочина - дефинисаних у члану 2. ове конвенције; где је кривично дело по природи транснационално и подразумева групу за организовани криминал.

2. За потребе става 1. овог члана, кривично дело је по природи транснационално ако је:

а) учињено у више држава;

б) учињено у једној држави, али је већи део припрема, планирања, руковођења или контроле обављен у некој другој држави;

ц) учињено у једној држави, али је у њега укључена група за организовани криминал која се бави криминалним активностима у више држава; или

д) учињено у једној држави, али су битне последице наступиле у некој другој држави.

Члан 4.

Заштита суверенитета

1. Државе потписнице су дужне да своје обавезе по овој конвенцији извршавају на начин који је у складу са начелима суверене равноправности и територијалног интегритета државе, као и начела немешања у унутрашње ствари других држава.

2. Ни једна одредба ове конвенције не даје право некој од држава потписница да на територији друге државе врши надлежности и функције које су искључиво резервисане за органе власти те друге државе на основу њених закона.

Члан 5.

Кажњавање учешћа у групама за организовани криминал

1. Свака држава потписница треба да усвоји законодавне и друге мере које су потребне да би се установила као кривична дела, када су учињене са намером:

а) једно или оба доле наведена кривична дела која се разликују од кривичног дела у покушају или свршеног кривичног дела:

(i) договарање са једним или више лица ради извршења тешког злочина са циљем који се посредно или непосредно односи на прибављање финансијске или друге материјалне користи, које, где је тако предвиђено домаћим законом, укључује радње предузете од стране једног од учесника у реализацији договора или учешће групе за организовани криминал;

(ii) радње лица које, са сазнањем о циљу и општој криминалној активности групе за организовани криминал, или о њеним намерама да почини поменута кривична дела, узима активног учешћа у:

а. криминалним активностима групе за организовани криминал;

б. осталим активностима групе за организовани криминал са знањем да ће његово учешће допринети остварењу горе наведеног криминалног циља;

б) организовање, давање налога, помагање, подстицање, омогућавање или давање савета у вези са чињењем тешких злочина у којима учествује група за организовани криминал.

2. О постојању сазнања, намере, сврхе или договора из става 1. овог члана може се закључити на основу објективних чињеничних околности.

3. Државе потписнице чији закони захтевају умешаност групе за организовани криминал како би се кривично дело окарактерисало у складу са ставом 1 (а) (и) овог члана морају осигурати да њихови домаћи закони обухватају све тешке злочине у које су укључене групе за организовани криминал. Такве државе потписнице, као и државе потписнице чијим домаћим законима је предвиђена радња реализације договора како би се кривична дела окарактерисала у складу са ставом 1 (а) (и) овог члана, обвестиће о томе Генералног секретара Уједињених нација у време потписивања или депоновања инструмента ратификације, прихватања, одобравања или приступања овој конвенцији.

Члан 6.

Криминализација прања добити стечене кроз криминал

1. Свака држава потписница ће усвојити, у складу са основним принципима домаћег законодавства, неопходне законодавне и друге мере којима се као кривична дела утврђују, када су учињена с намером:

(а) (i) претварање или пренос имовине знајући да се до те имовине дошло путем криминала, а у циљу сакривања и прикривања незаконитог порекла имовине, или помагања лицу умешаном у извршење предикатног кривичног дела како би избегло законске последице свог чињења;

(ii) скривање или прикривање праве природе, извора, локације, располагања, кретања или власништва или права на имовину, знајући да је таква имовина стечена кроз криминал;

(б) Зависно од основног концепта свог правног система:

(i) прибављање, поседовање или коришћење имовине знајући, у тренутку пријема исте, да је таква имовина добит од криминала;

(ii) учествовање, повезивање или удруживање ради извршења, покушаја извршења и помагања, подстицања, омогућавања и давања савета у погледу извршења било којег кривичног дела установљеног у складу с овим чланом.

2. У циљу примене става 1. овог члана:

(а) свака држава потписница мора тежити да применом става 1. овог члана обухвати што више предикатних кривичних дела;

(б) свака држава потписница ће у предикатна кривична дела укључити све тешке злочине дефинисане чланом 2. ове конвенције и кривична дела установљена у складу са члановима 5, 8. и 23. ове конвенције. У случају да законодавство држава чланица предвиђа списак посебних предикатних кривичних дела, оне су дужне да, као минимум, уврсте у тај списак широк распон кривичних дела везаних за групе за организовани криминал;

(ц) за потребе подтачке (б), предикатна кривична дела обухватају кривична дела учињена како унутар, тако и ван јурисдикције конкретне државе потписнице. Међутим, кривична дела учињена ван јурисдикције неке државе потписнице представљају предикатна кривична дела само када одређена радња представља кривично дело по закону државе у којој је учињено, а било би кривично дело и по закону државе потписнице која извршава или примењује овај члан да је учињено у њој;

(д) свака држава потписница мора доставити примерке својих закона којима се спроводи овај члан, као и све накнадне измене и допуне тих закона или описе истих, Генералном секретару Уједињених нација;

(е) уколико је тако предвиђено основним начелима домаћег законодавства неке од државе потписнице, може се предвидети да се кривична дела из става 1. овог члана не примењују на лица која су учинила предикатно кривично дело;

(ф) сазнања, намера или циљ који су саставни елементи кривичног дела из става 1. овог члана могу се установити на основу објективних чињеничних околности.

Члан 7.

Мере за борбу против прања новца

1. Свака држава потписница је:

(а) дужна да успостави и свеобухватни национални регулаторни и надзорни режим за банке и небанкарске финансијске институције и, ако је потребно, остале органе који су посебно подложни прању новца, у оквиру своје надлежности, како би се спречили или открили сви облици прања новца, с тим што се режимом мора посебно предвидети утврђивање идентитета корисника, вођење евиденције и пријављивање сумњивих правних послова;

(б) дужна да, не доводећи у питање чланове 18. и 27. ове конвенције, обезбеди да административни, регулаторни органи унутрашњих послова и остали органи који се баве борбом против прања новца (укључујући и судске органе, уколико је предвиђено домаћим законима) имају могућност да сарађују и размењују информације на националном и међународном нивоу у оквиру услова прописаних домаћим законима и да у том циљу размотре формирање финансијско-обавештајне јединице која ће служити као национални центар за прикупљање, анализу и прослеђивање информација у вези са потенцијалним прањем новца.

2. Државе потписнице ће размотрити примену изводљивих мера ради откривања и праћења кретања готовог новца и одговарајућих преносивих инструмената плаћања преко својих граница, под условом да се обезбеде гаранције прописног коришћења информација, не ометајући ни на који начин кретање легитимног капитала. Такве мере могу предвиђати услов да физичка и правна лица пријављују прекогранични трансфер значајних количина новца и одговарајућих преносивих инструмената плаћања.

3. Приликом успостављања домаћег регулаторног и надзорног режима под условима из овог члана, не доводећи у питање ни један други члан из ове конвенције, апелује се на државе потписнице да као смерницу користе релевантне иницијативе регионалних, међурегионалних и мултилатералних организација усмерене против прања новца.

4. Државе потписнице ће се трудити да развијају и унапређују глобалну, регионалну, субрегионалну и билатералну сарадњу између правосудних органа, органа унутрашњих послова и финансијских регулаторних органа у циљу борбе против прања новца.

Члан 8.

Кажњавање корупције

1. Свака држава потписница ће усвојити неопходне законодавне и друге мере да би се установило као кривично дело, када је учињено са намером:

(а) обећање, понуда или давање државном службенику, посредно или непосредно, непримерене користи, намењене њему лично или неком другом лицу или ентитету, како би тај службеник деловао, или се уздржао од деловања у обављању својих службених дужности;

(б) тражење или прихватање од стране државног службеника посредно или непосредно, непримерене користи намењене њему лично или другом лицу или ентитету, како би тај службеник деловао или се уздржао од деловања у обављању својих службених дужности.

2. Свака држава потписница ће размотрити усвајање неопходних законодавних и других мера да би се установило као кривично дело понашање описано у ставу 1. овог члана у чије извршење је умешан страни државни службеник или међународни државни службеник. На сличан начин, свака држава потписница ће размотрити квалификовање других облика корупције као кривичних дела.

3. Свака држава потписница ће, такође, усвојити неопходне мере да би се установило као кривично дело саучесништво у кривичном делу утврђеном у складу са овим чланом.

4. За потребе става 1. овог члана и члана 9. ове конвенције "државни службеник" означава државног службеника или лице које ради у јавним службама онако како је дефинисано у домаћим законима и како се примењује у кривичном закону државе потписнице у којој дотично лице обавља ту функцију.

Члан 9.

Мере против корупције

1. Поред мера прописаних чланом 8. ове конвенције, свака држава потписница ће, у мери у којој је то могуће и у складу са својим правним системом, усвојити законодавне, административне и друге делотворне мере како би се ојачао интегритет и спречили, открили и казнили корумпирани државни службеници.

2. Свака држава потписница ће предузети мере како би се обезбедило ефикасно деловање њених органа у циљу спречавања, откривања и кажњавања корумпираних државних службеника, укључујући и обезбеђивање одговарајуће независности таквих органа да би се спречио непримерени утицај на њихов рад.

Члан 10.

Одговорност правних лица

1. Свака држава потписница ће усвојити неопходне мере, у складу са својим правним начелима, како би се установила одговорност правних лица за учествовање у тешким кривичним делима у које је умешана група за

организовани криминал и за кривична дела утврђена у складу са члановима 5, 6, 8. и 23. ове конвенције.

2. Зависно од правних начела државе потписнице, одговорност правних лица може бити кривична, грађанска или административна.

3. Таква одговорност не доводи у питање кривичну одговорност физичких лица која су извршила кривично дело.

4. Свака држава потписница ће, посебно, обезбедити да правна лица која су одговорна у складу са овим чланом подлежу ефикасном, пропорционалном и превентивном кривичном или некривичном кажњавању, које укључује новчане казне.

Члан 11.

Кривично гоњење, суђење и изрицање казни

1. Свака држава потписница ће за извршење кривичног дела утврђеног чл. 5, 6, 8. и 23. ове конвенције предвидети санкције које ће узети у обзир тежину дела.

2. Свака држава потписница ће се трудити да обезбеди да се дискрециона правна овлашћења предвиђена домаћим законима, а која се односе на гоњење лица за кривична дела обухваћена овом конвенцијом врше тако да се постигне што виши степен ефикасности примене законских мера у односу на таква дела, водећи рачуна о потреби да се спречи чињење поменутих кривичних дела.

3. Када је реч о кривичним делима установљеним у складу са чл. 5, 6, 8. и 23. ове конвенције, свака држава потписница ће предузети одговарајуће мере, у складу са домаћим законима, уз поштовање права на одбрану, како би се обезбедило да се код услова предвиђених у вези са одлуком о пуштању на слободу до суђења или подношења жалбе узме у обзир потреба да се осигура присуство окривљеног на предстојећем суђењу.

4. Свака држава потписница мора обезбедити да њени судови или други надлежни органи имају на уму озбиљност кривичних дела из ове конвенције приликом разматрања евентуалног пуштања на слободу пре истека казне или условног отпуста лица осуђених за поменута дела.

5. Свака држава потписница ће, где је потребно, предвидети у домаћем закону дуг законски рок застарелости у току којег ће се започети судски поступак за свако дело предвиђено овом конвенцијом, као и дужи рок кад је наводни учинилац избегавао извршење правде.

6. Ни једна одредба ове конвенције неће утицати на начело да су опис кривичног дела установљеног у складу са овом конвенцијом и примена права на одбрану или други правни принципи којима се контролише законитост поступка, резервисани за домаће право државе потписнице и да ће се таква кривична дела гонити и кажњавати у складу са тим законима.

Члан 12.

Конфискација и заплена

1. Државе потписнице ће, у највећем могућем степену који допушта њихов правни систем, усвојити неопходне мере које ће омогућити конфискацију:

(а) добити стечене извршењем кривичних дела обухваћених овом конвенцијом, или имовине чија вредност одговара вредности те добити;

(б) имовине, опреме или других инструмената коришћених или намењених за коришћење у вршењу кривичних дела из ове конвенције.

2. Државе потписнице ће усвојити неопходне мере како би се омогућила идентификација, улажење у траг, замрзавање или заплена било које ствари из става 1. овог члана ради евентуалне конфискације.

3. Ако је добит стечена извршењем кривичних дела трансформисана или претворена делимично или у целости у неку другу имовину, таква имовина подлеже мерама из овог члана, уместо наведене добити.

4. Ако је добит од криминала помешана са имовином стеченом легитимним путем, таква имовина ће бити, без нарушавања било каквих овлашћења везаних за замрзавање или заплenu, подложна конфискацији до процењене вредности помешаних средстава од криминала.

5. Приход или друге бенефиције проистекле из добити од криминала, из имовине у коју је та добит трансформисана или претворена, или имовине са којом је та добит помешана, такође подлеже мерама из овог члана, на исти начин и у истом степену као и сама добит од криминала.

6. За потребе овог члана и члана 13. ове конвенције, свака држава потписница ће овластити своје судове или друге надлежне органе да наложе да се банкарска, финансијска или комерцијална евиденција стави на располагање или да буде заплена. Државе потписнице неће одбити да поступе по одредбама овог става под изговором банкарске тајне.

7. Државе потписнице могу размотрити могућност да од прекршиоца затраже да докаже законитост порекла наводне добити од криминала или друге имовине која подлеже конфискацији у мери у којој је такав захтев саобразан начелима домаћих закона и природи судског и других поступака.

8. Одредбе овог члана не смеју се тумачити на штету права бона фиде трећих лица.

9. Ни једна одредба овог члана неће утицати на принцип да мере на које се он односи буду дефинисане и примењиване у складу са и зависно од одредби домаћих закона државе потписнице.

Члан 13.

Међународна сарадња у циљу конфискације

1. Држава потписница која је примила захтев друге државе потписнице која има јурисдикцију у односу на кривично дело из ове конвенције којим се тражи да изврши конфискацију добити од криминала, имовине, опреме и других инструмената из члана 12. став 1. ове конвенције, а који се налазе на њеној територији, у највећој могућој мери коју допушта њен правни систем ће:

(а) поднети захтев својим надлежним органима како би се прибавио налог за конфискацију и, ако се такав налог прибави, спровешће га; или

(б) доставити својим надлежним органима, ради спровођења у затраженој мери, налог за конфискацију издат од стране суда са територије државе потписнице молиље у складу са чланом 12. став 1. ове конвенције, у мери у којој се односи на добит од криминала, имовину, зараду, опрему или друге инструменте наведене у члану 12. став 1. а који се налазе на територији замољене државе потписнице.

2. После захтева поднетог од стране друге државе потписнице која има јурисдикцију над кривичним делом из ове конвенције, замољена држава потписница ће предузети мере како би се идентификовала, пронашла и замрзла или запленила добит од криминала, имовина, опрема и остали инструменти из члана 12. став 1. ове конвенције у циљу евентуалне конфискације коју ће наложити било држава потписница молиља или, у складу са захтевом из става 1. овог члана, замољена држава.

3. Одредбе из члана 18. ове конвенције примењују се, мутатис мутандис, и на овај члан. Поред података наведених у члану 18. став 15. захтеви поднети у складу са овим чланом морају садржати следеће:

(а) у случају захтева из става 1 (а) овог члана, опис имовине која треба да је конфискује и изјаву о чињеницама на којима се заснива захтев државе потписнице молиље, које су довољне да омогуће замољеној држави потписници да тражи издавање налога по основу својих домаћих закона;

(б) у случају захтева из става 1 (б) овог члана, правно прихватљиву копију налога за конфискацију на којој се заснива захтев издат од стране државе потписнице молиље, као и изјаву о чињеницама и податке о мери у којој се тражи извршење налога;

(ц) у случају захтева из става 2. овог члана, изјаву о чињеницама на којима се заснива захтев државе потписнице молиље, као и опис тражених радњи.

4. Одлуке или радње из ст. 1. и 2. овог члана треба да буду предузете од стране замољене државе потписнице у складу са и у зависности од одредаба њених домаћих закона и правила процедуре, односно било којег билатералног или мултилатералног уговора, споразума или аранжмана које је обавезују према држави потписници молиљи.

5. Свака држава потписница мора доставити примерке својих закона и прописа којима се спроводи овај члан, као и све накнадне измене и допуне закона и прописа или описе истих, Генералном секретару Уједињених нација.
6. Уколико се држава потписница определи да предузимање мера из ст. 1. и 2. овог члана услови постојањем релевантног уговора, онда ће та држава потписница ову конвенцију сматрати неопходним и довољним уговорним основом.
7. Држава потписница може одбити сарадњу по овом члану уколико кривично дело на које се захтев односи није обухваћено овом конвенцијом.
8. Одредбе овог члана се не смеју тумачити на штету права бона фиде трећих лица.
9. Државе потписнице ће размотрити потребу закључивања билатералних или мултилатералних уговора, споразума или аранжмана у циљу јачања ефикасности међународне сарадње предузете у складу са овим чланом.

Члан 14.

Располагање конфискованом добити од криминала или имовином

1. Добит од криминала или имовина коју је конфисковала држава потписница сходно чл. 12. или 13. став 1. ове конвенције биће на располагању тој држави потписници у складу са њеним домаћим законима и административним процедурама.
2. Када буду поступале по захтеву друге државе потписнице у складу са чланом 13. ове конвенције, државе потписнице ће, у мери у којој им то дозвољавају домаћи закони и уколико буду замољене да то учине, дати приоритет разматрању враћања конфисковане добити од криминала или имовине, држави потписници молиљи тако да та држава може да компензује жртве криминала или да ту зараду од криминала или имовину врати легитимним власницима.
3. Када буде поступала по захтеву друге државе потписнице у складу са чл. 12. и 13. ове конвенције, држава потписница може да посебно размотри закључивање споразума или договора о:
 - (а) уплаћивању вредности добити од криминала или имовине или средстава остварених продајом добити од криминала или имовине или неког њеног дела на рачун одређен у складу са чланом 30. став 2 (ц) ове конвенције, и међувладиним органима, специјализованим за борбу против организованог криминала;
 - (б) о подели са другим државама, по принципу од случаја до случаја, те добити од криминала или имовине, или средстава остварених продајом такве добити од криминала или имовине, у складу са домаћим законима или административним процедурама.

Члан 15.

Јурисдикција

1. Свака држава потписница ће усвојити неопходне мере да би установила јурисдикцију над кривичним делима прописаним у складу са чл. 5, 6, 8. и 23. ове конвенције, када је:

(а) кривично дело учињено на територији те државе потписнице; или

(б) кривично дело учињено на броду који плови под заставом те државе потписнице или у авиону који је регистрован по законима те државе потписнице у тренутку када је дело учињено.

2. У складу са чланом 4. ове конвенције држава потписница такође може успоставити своју јурисдикцију над било којим кривичним делом те врсте када је:

(а) кривично дело учињено против држављанина те државе потписнице;

(б) кривично дело учињено од стране држављанина те државе потписнице или апатрида који има стално боравиште на њеној територији, или

(ц) кривично дело;

(i) прописано чланом 5. став 1. ове конвенције учињено изван њене територије у циљу извршења тешког злочина унутар њене територије;

(ii) прописано чланом 6. став 1 (б) (ii) ове конвенције, учињено изван њене територије у циљу извршења кривичног дела прописаног чланом 6. став 1 (а)(i), или (ii), или (б)(и) ове конвенције, унутар њене територије.

3. За потребе члана 16. став 10. ове конвенције, свака држава потписница ће усвојити неопходне мере за успостављање своје јурисдикције над кривичним делима обухваћеним овом конвенцијом када се одређени учинилац налази на њеној територији, а она га не изручује само на основу тога што је њен држављанин.

4. Свака држава потписница може да усвоји неопходне мере за успостављање своје јурисдикције над кривичним делима из ове конвенције када се одређени учинилац налази на њеној територији а она га не изручује.

5. Уколико је држава потписница која врши своју надлежност према ст. 1. или 2. овог члана обавештена, или је на неки други начин сазнала, да неке друге државе потписнице спроводе истрагу, кривично или судско гоњење у вези са истим делом, надлежни органи ових држава потписница ће, где је то могуће, консултовати једна другу у циљу усклађивања својих активности.

6. Не нарушавајући норме општег међународног права, ова конвенција не искључује вршење било какве кривичне јурисдикције коју је успоставила држава потписница у складу са својим домаћим законима.

Члан 16.

Екстрадиција

1. Овај члан ће се примењивати на кривична дела из ове конвенције или на случајеве у којима кривично дело из члана 3. став 1(а) или (б), подразумева умешаност групе за организовани криминал и лица чије се издавање тражи и које се налази на територији замољене државе потписнице, под условом да је кривично дело због којег се тражи издавање кажњиво по домаћим законима државе потписнице молиље и замољене државе потписнице.
2. Ако је захтевом за издавање обухваћено више различитих тешких кривичних дела, од којих нека нису предвиђена овим чланом, замољена држава потписница може применити овај члан и према таквим кривичним делима.
3. Свако од кривичних дела на која се примењује овај члан ће се сматрати укљученим у кривична дела за која се дозвољава издавање сваким уговором о екстрадицији који постоји између држава потписница. Државе потписнице се обавезују да ће предвидети таква дела као дела за која дозвољава издавање сваким уговором о екстрадицији који ће међусобно закључити.
4. Ако нека држава потписница која условљава издавање постојањем уговора прими захтев за издавање од друге државе потписнице са којом нема уговор о екстрадицији, може сматрати ову конвенцију правним основом за издавање у односу на свако кривично дело на које се овај члан примењује.
5. Државе потписнице које издавање условљавају постојањем уговора су дужне да:
 - (а) приликом депоновања инструмената о ратификацији, прихватању, одобравању или приступању овој конвенцији, обавесте Генералног секретара Уједињених нација да ли ће узети ову конвенцију као правни основ за сарадњу у области екстрадиције са другим државама потписницама ове конвенције; и
 - (б) ако не прихвате ову конвенцију као правни основ за сарадњу у области екстрадиције, кад је могуће, настоје да закључе уговоре о издавању са другим државама потписницама ове конвенције како би се овај члан примењивао.
6. Државе потписнице које екстрадицију не условљавају постојањем уговора међусобно прихватају да кривична дела из овог члана подлежу издавању.
7. Издавање ће зависити од услова предвиђених домаћим законима замољене државе потписнице, или важећим уговорима о екстрадицији, укључујући, између осталог, услове у погледу минималне казне која се тражи код издавања и основа по којој замољена држава потписница може одбити екстрадицију.

8. У складу са домаћим законима, државе потписнице ће се трудити да убрзају поступак издавања и да поједноставе доказни поступак с тим у вези за свако кривично дело на које се овај члан односи.

9. У складу са одредбама домаћег законодавства и њених уговора о екстрадицији замољена држава потписница може, пошто се на задовољавајући начин уверила да околности то захтевају, и да су хитне, а по захтеву државе потписнице молиље, притворити лице чије се издавање тражи и које се налази на њеној територији или предузети друге одговарајуће мере како би се осигурало његово присуство у поступку екстрадиције.

10. Држава потписница на чијој територији се налази наводни починилац, ако не изручи такво лице по основу кривичног дела из овог члана искључиво са образложењем да је то лице њен држављанин, дужна је, на захтев државе потписнице која тражи издавање да случај преда без непотребног одлагања својим надлежним органима ради судског гоњења. Поменути органи ће донети одлуку и спровести поступак на исти начин као и у случају сваког другог тешког кривичног дела по законима дотичне државе потписнице. Заинтересоване државе потписнице ће сарађивати, посебно у домену процедуре и прибављања доказа, како би се обезбедила ефикасност гоњења.

11. Кад год је некој држави потписници њеним законима, дозвољено да екстрадира или на неки други начин преда свог држављанина, али само уз услов да то лице буде враћено држави потписници на издржавање казне изречене после суђења или поступка због којег је тражено издавање или предаја поменутог лица, те се та држава потписница и држава потписница која тражи издавање поменутог лица споразумеју о таквој опцији и другим условима које сматрају примереним, такво условно издавање или предаја ће бити довољни за извршење обавеза из става 10. овог члана.

12. Уколико се издавање тражено ради извршења пресуде одбије зато што је тражено лице држављанин замољене државе потписнице, замољена држава потписница ће, ако јој то дозвољавају њени закони и у складу са условима из тих закона, по захтеву потписнице молиље размотрити извршење пресуде донете на основу закона државе молиље, односно преосталог дела казне.

13. Сваком лицу против кога се води судски поступак у вези са неким од кривичних дела из овог члана је гарантовано правично суђење у свим фазама поступка, укључујући уживање свих права и гаранција предвиђених законима државе потписнице на чијој територији се то лице налази.

14. Ни једна од одредаба ове конвенције не може се тумачити тако да намеће обавезу издавања уколико замољена држава потписница има довољно основа да верује да је захтев поднет у циљу гоњења или кажњавања неког лица због његовог пола, расе, вере, нације, етничког порекла или политичких уверења, или да ће поступање по захтеву нанети штету том лицу из било којег од наведених разлога.

15. Државе потписнице не могу одбити захтев за екстрадицију искључиво са образложењем да се сматра да су кривичним делом обухваћена и фискална питања.

16. Пре него што се одбије екстрадиција замољена држава потписница се мора, када је могуће, консултовати са државом потписницом молиљом како би јој пружила довољно могућности за изношење мишљења и пружање информација релевантних за њену оптужбу.

17. Државе потписнице ће настојати да закључе билатералне и мултилатералне споразуме или аранжмане ради извршења или побољшања ефикасности издавања.

Члан 17.

Трансфер осуђених лица

Државе потписнице могу размотрити склапање билатералних или мултилатералних споразума или аранжмана о премештају на своју територију лица осуђених на затворске казне или друге облике лишавања слободе за кривична дела из ове конвенције, како би тамо могла до краја да издрже своју казну.

Члан 18.

Узајамна правна помоћ

1. Државе потписнице ће једна другој пружити најширу могућу правну помоћ у истрази, гоњењу и судском поступку у вези са кривичним делима из ове конвенције како је предвиђено чланом 3. и реципрочно ће се узајамно на сличан начин помагати када држава потписница молиља основано сумња да је кривично дело из члана 3. став 1(а), или (б) транснационално по својој природи, као и да се жртве, сведоци, добит, инструменти или докази о таквим кривичним делима налазе у замољеној држави потписници и да је у кривичном делу учествовала нека група за организовани криминал.

2. Узајамна правна помоћ ће се пружити у највећој могућој мери на основу релевантних закона, уговора, споразума и аранжмана замољене државе потписнице у погледу истраге, гоњења и судског поступка у вези кривичног дела за које се неко правно лице може сматрати одговорним, у складу са чланом 10. ове конвенције, у држави потписници молиљи.

3. Узајамна правна помоћ која се пружа у складу са овим чланом може бити затражена из неког од следећих разлога:

- а) узимања доказа или изјаве од лица;
- б) уручења судских докумената;
- ц) извршења претреса, заплене и замрзавања;

- д) прегледа предмета и места;
- е) достављања информација, доказног материјала и налаза вештака;
- ф) доставе оригинала или оверених копија релевантних докумената и евиденције, укључујући државне, банкарске, финансијске, привредне или пословне евиденције;
- г) идентификовања или проналажења добити од криминала, имовине, инструмената или других ствари које могу послужити као доказ;
- х) олакшавања добровољног појављивања лица у држави потписници молиљи;
- и) сваке друге врсте помоћи која није у супротности са законима замољене државе потписнице.

4. Не нарушавајући домаће законе, надлежни органи државе потписнице могу, без претходног захтева, пренети информације које се односе на кривичну ствар надлежном органу друге државе потписнице уколико сматрају да таква информација може помоћи поменутом органу у предузимању или успешном завршетку истраге и кривичног поступка, или резултирати захтевом формулисаним од стране другопоменуте државе потписнице у складу са овом конвенцијом.

5. Пренос информација из става 4. овог члана не сме ометати истрагу и кривични поступак у држави чији надлежни органи пружају наведене информације. Надлежни органи који примају информације морају испоштовати захтев да те информације остану поверљиве, чак и привремено, или да се ограничи њихова употреба. Међутим, то не може спречити државу потписницу која их прима да у току поступка открије информације које терете окривљено лице. У таквом случају, држава потписница која их прима дужна је да државу потписницу која доставља информације обавесте унапред да ће их открити, и да ће се, ако се то тражи консултовати са државом потписницом која их шаље. Ако у изузетном случају није могуће унапред доставити такву најаву, држава потписница која прима информације ће о њиховом откривању одмах обавестити државу потписницу која их шаље.

6. Одредбе овог члана не утичу на обавезе по било ком другом уговору, билатералном или мултилатералном, који регулише или ће регулисати, у целости или делимично, узајамну правну помоћ.

7. Ст. 9. до 29. овог члана односе се на захтеве поднете у складу са овим чланом, ако дотичне државе потписнице нису обавезане уговором о узајамној правној помоћи. Ако су те државе потписнице обавезане таквим уговором, примењиваће се одговарајуће одредбе из уговора, осим ако се државе потписнице не договоре да уместо њих примењују ст. 9. до 29. овог члана. Државама потписницама се изричито препоручује да примењују ове ставове, ако они олакшавају сарадњу.

8. Државе потписнице неће одбити пружање узајамне правне помоћи из овог члана по основу чувања банкарске тајне.

9. Државе потписнице могу одбити пружање узајамне правне помоћи из овог члана на основу одсуства двојне кажњивости. Међутим, замољена држава потписница може, када сматра адекватним, пружити помоћ по сопственом нахођењу, без обзира да ли таква радња представља кривично дело према домаћим законима замољене државе потписнице.

10. Лице које је у притвору или служи казну на територији једне државе потписнице, а чије присуство се тражи у другој држави потписници за потребе идентификације, сведочења или пружања помоћи у прибављању доказа у истрази, гоњењу или судском поступку по основу кривичних дела из ове конвенције, може бити премештено уколико се задовоље следећи услови:

(а) ако је то лице упознато и слободно да да свој пристанак,

(б) ако се надлежни органи обе државе потписнице сложе под условима које обе државе потписнице сматрају одговарајућим.

11. За потребе става 10. овог члана:

(а) Држава потписница у коју се поменуто лице премешта је овлашћена и дужна да то лице држи у притвору, осим уколико друкчије није затражено или одобрено од државе потписнице из које је лице премештено;

(б) Држава потписница у коју се поменуто лице премешта ће без одлагања извршити своју обавезу враћања тог лица у притвор државе потписнице из које је лице премештено, на основу претходног или неког другог договора између надлежних органа обеју држава потписница;

(ц) Држава потписница у коју је лице премештено неће захтевати од државе потписнице из које је лице премештено да покрене поступак за екстрадицију ради враћања тог лица;

(д) Лицу које је премештено урачунава се у издржавање казне коју издржава у држави из које је премештено време проведено у притвору у држави потписници у коју је премештено.

12. Осим ако се држава потписница из које неко лице треба да буде премештено у складу са ст. 10. и 11. овог члана не сложи са тим, то лице, које год да је националности, неће бити кривично гоњено, притварано, кажњавано или подвргнуто било којем другом ограничењу личне слободе на територији државе у коју се премешта у вези са делима, нечињењем или осудама пре његовог одласка са територије државе из које се то лице премешта.

13. Свака држава потписница именује централни орган који има одговорност и овлашћење да прима захтеве за узајамну правну помоћ и да их или извршава или преноси надлежним органима ради извршења. У случајевима када држава потписница има посебан регион или територију са одвојеним системом узајамне правне помоћи, она може да одреди посебан централни орган који

има исту функцију за тај регион или територију. Централни органи се старају да се примљени захтеви брзо и правилно изврше или пренесу. У случајевима када централни орган пренесе захтев надлежном органу ради извршења, он помаже брзо и правилно извршење захтева од стране надлежног органа. Генерални секретар Уједињених нација ће бити обавештен о централном органу одређеном за ову сврху у тренутку када свака држава потписница депонује свој инструмент ратификације, прихватања или одобрења или приступања овој конвенцији. Захтеви за узајамну правну помоћ и било који допис везан за то прослеђују се централним органима које су одредиле државе потписнице. Овај захтев неће утицати на право државе потписнице да тражи да јој такви захтеви и дописи буду упућени дипломатским путем, а у хитним случајевима када се државе потписнице сложе, преко Међународне организације криминалистичке полиције, ако је то могуће.

14. Захтеви се подносе у писаној форми или, тамо где је могуће, било којим средствима која могу да оставе писани траг, на језику који је прихватљив за замољену државу потписницу, под условима који омогућавају тој држави потписници да утврди аутентичност. Генерални секретар Уједињених нација биће обавештен о језику или језицима који су прихватљиви за сваку државу потписницу у тренутку када она депонује свој инструмент ратификације, прихватања или одобравања или приступања овој конвенцији. У хитним случајевима, када се о томе сагласе државе потписнице, захтеви могу да се поднесу и усмено, али ће одмах потом бити потврђени у писаној форми.

15. Захтев за узајамну правну помоћ садржи:

- (а) идентитет органа који подноси захтев;
- (б) предмет и природу истраге, кривичног гоњења или судског поступка на који се захтев односи и име и функције органа који спроводи истрагу, кривично гоњење или судски поступак;
- (ц) резиме релевантних чињеница, осим ако се захтевом тражи уручење судских докумената;
- (д) опис помоћи која се тражи и детаље било које посебне процедуре коју држава потписница молиља жели да буде примењена;
- (е) тамо где је могуће, идентитет, локацију и националност било ког лица које има везе са захтевом; и
- (ф) сврху за коју се тражи доказ, информација или предузимање радње.

16. Замољена држава потписница може да тражи додатне информације када јој се чини да је то неопходно ради извршења захтева у складу са њеним домаћим законодавством или када то може да олакша то извршење.

17. Захтев се извршава у складу са домаћим законодавством замољене државе потписнице и, у мери у којој то није у супротности са домаћим законодавством замољене државе потписнице и тамо где је то могуће, у складу са процедуром наведеном у захтеву.

18. Кад год је то могуће и у складу са основним принципима домаћег законодавства, када се неко лице налази на територији државе потписнице, а треба да буде саслушано као сведок или вештак од стране судских органа друге државе потписнице, прва држава потписница може, на захтев оне друге, да дозволи да саслушање буде одржано путем видео конференције ако није могуће или пожељно да се лице које је у питању лично појави на територији државе потписнице молиље. Државе потписнице могу да се договоре да саслушање буде спроведено од стране судског органа државе потписнице молиље, а да му присуствује судски орган замољене државе потписнице.

19. Држава потписница молиља неће преносити или користити информације или доказе које јој је доставила замољена држава потписница у истрази, приликом кривичног гоњења или судског поступка осим оних наведених у захтеву, без претходног пристанка замољене државе потписнице. Ништа у овом ставу не спречава државу потписницу молиљу да у свом поступку открије информације или доказе који окривљеног ослобађају кривице. У овом другом случају, држава потписница молиља обавештава замољену државу потписницу пре откривања и, ако је тако тражено, консултује се са замољеном државом потписницом. Ако, у изузетним случајевима, није у могућности да је обавести унапред, држава потписница молиља ће о откривању обавестити замољену државу потписницу без одлагања.

20. Држава потписница молиља може да тражи да замољена држава потписница чува поверљивост чињеница и суштине захтева, осим у мери која је потребна да се изврши захтев. Ако замољена држава потписница не може да испоштује захтеве поверљивости, она одмах обавештава државу потписницу молиљу.

21. Узајамна правна помоћ може се одбити:

(а) ако захтев није поднет у складу са одредбама овог члана;

(б) ако замољена држава потписница сматра да би извршење тог захтева вероватно штетило њеном суверенитету, безбедности, јавном реду или другим битним интересима;

(ц) ако би органима замољене државе потписнице било забрањено према домаћем законодавству да изврше радњу која се тражи у односу на било које слично кривично дело, да је оно било предмет истраге, кривичног гонења или судског поступка под њиховом сопственом јурисдикцијом;

(д) ако би било у супротности са правним системом замољене државе потписнице да се захтеву за узајамну правну помоћ удовољи.

22. Државе потписнице не могу да одбију захтев за узајамну правну помоћ само на основу тога што се сматра да кривично дело укључује и фиксална питања.

23. За било које одбијање узајамне правне помоћи дају се разлози.

24. Замољена држава потписница извршава захтев за узајамну правну помоћ што је пре могуће и узима у обзир, у мери у којој је то могуће, крајње рокове које предложи држава потписница молиља, за које је потребно да буду наведени разлози по могућности у захтеву. Замољена држава потписница одговара на разумне захтеве државе потписнице молиље о напретку у поступању по захтеву. Држава потписница молиља одмах обавештава замољену државу потписницу када тражена помоћ није више потребна.

25. Замољена држава потписница може да одложи узајамну правну помоћ с образложењем да то смета истрази, кривичном гоњењу или судском поступку који је у току.

26. Пре одбијања захтева, сходно ставу 21. овог члана, или одлагања његовог извршења, сходно ставу 25. овог члана, замољена држава потписница консултује се са државом потписницом молиљом да би размотрила да ли помоћ може да буде пружена под условима и у границама за које она процени да су неопходни. Ако држава потписница молиља прихвати помоћ под условима она треба да их се придржава.

27. Не утичући на примену става 12. овог члана, сведок, вештак или друго лице које, на захтев државе потписнице молиље, пристане да пружи доказе у поступку или да помогне у истрази, кривичном гоњењу или судском поступку на територији државе потписнице молиље, неће бити кривично гоњено, притворено или кажњено или подвргнуто било ком другом ограничењу личне слободе на тој територији у односу на било која дела нечињења или осуде пре његовог одласка са територије замољене државе потписнице. Таква гаранција престаје ако сведок, вештак или друго лице, након што је у периоду од петнаест узастопних дана или у било ком периоду договореном од стране држава потписница од датума када је званично обавештено да судским органима његово присуство није више потребно, имало прилику да напусти државу потписницу молиљу, ипак добровољно остало на територији државе потписнице молиље, или се, након што ју је напустило, вратило по својој сопственој слободној вољи.

28. Уобичајене трошкове извршавања захтева сноси замољена држава потписница, осим ако се дотичне државе потписнице другачије не договоре. Ако су, да би се захтев испунио, потребни или ће бити потребни, трошкови знатне или неуобичајене природе, државе потписнице ће се консултовати да би утврдиле услове и одредбе под којима ће захтев бити извршен, као и начин на који ће трошкови бити покривени.

29. Замољена држава потписница:

(а) Доставља држави потписници молиљи копије владине евиденције, документе или информације у њеном поседу који су према њеном домаћем законодавству доступни јавности;

(б) Може, по свом нахођењу да достави држави потписници молиљи, у целини или делимично или подложно условима за које процени да су целисходни,

копије било које владине евиденције, документа или информације у њеном поседу који према њеном домаћем законодавству нису доступни јавности.

30. Државе потписнице разматрају, према потреби, могућност закључивања билатералних или мултилатералних споразума или аранжмана који би били у функцији одредаба овог члана, давали му практично дејство или га побољшавали.

Члан 19.

Заједничке истраге

Државе потписнице ће разматрати закључивање билатералних или мултилатералних споразума или аранжмана према којима, у односу на ствари које су предмет истрага, кривичних гоњења или судских поступака у једној или више држава заинтересовани надлежни органи могу да образују заједничке истражне органе. У одсуству таквих споразума или аранжмана, заједничке истраге могу да се предузимају на основу договора за сваки појединачни случај. Државе потписнице о којима је реч постараће се да се у потпуности поштује суверенитет државе потписнице на чијој територији таква истрага треба да буде предузета.

Члан 20.

Специјалне истражне технике

1. Ако то дозвољавају основни принципи њеног домаћег правног система, свака држава потписница, у оквиру својих могућности и под условима прописаним њеним домаћим законодавством, предузима неопходне мере да омогући одговарајуће коришћење контролисане испоруке и, тамо где процени да је то целисходно, коришћење других специјалних истражних техника, као што је електронско праћење или други облици надзора и тајне операције, од стране надлежних органа на њеној територији за потребе ефикасне борбе против организованог криминала.

2. За сврхе истраге у кривичним делима која су обухваћена овом конвенцијом, државе потписнице се подстичу да закључе, када је потребно, одговарајуће билатералне или мултилатералне споразуме или аранжмане за коришћење таквих специјалних истражних активности у контексту сарадње на међународном нивоу. Такви споразуми или аранжмани се закључују и примењују уз пуно поштовање принципа суверене једнакости држава и спроводе се строго у складу са одредбама тих споразума или аранжмана.

3. У одсуству споразума или аранжмана онако како је изнето у ставу 2. овог члана, одлуке о коришћењу тих специјалних истражних техника на међународном нивоу доносе се од случаја до случаја и могу, када је то потребно, да узму у обзир финансијске аранжмане и договоре у односу на вршење јурисдикције од стране дотичних држава потписница.

4. Одлуке о коришћењу контролисане испоруке на међународном нивоу могу, уз пристанак држава потписница које су у питању, да обухвате и методе као

што је пресретање робе и дозвољавање да роба продужи нетакнута или да буде уклоњена или замењена у целини или делимично.

Члан 21.

Пренос кривичног поступка

Државе потписнице ће размотрити могућност да једна на другу пренесу поступак кривичног гоњења за кривично дело обухваћено овом конвенцијом у случајевима у којима се сматра да би такав пренос био у интересу правилног спровођења правде, нарочито у случајевима када је обухваћено неколико јурисдикција, у циљу јединственог кривичног гоњења.

Члан 22.

Установљење казних евиденција

Свака држава потписница може да усвоји такве законске и друге мере које могу бити потребне да би се узеле у обзир, под условима и у оне сврхе за које процене да су целисходне, било које раније осуде у другој држави одређеног учиниоца у циљу коришћења таквих информација у кривичном поступку који се односи на кривично дело обухваћено овом конвенцијом.

Члан 23.

Утврђивање ометања правде као кривичног дела

Свака држава потписница ће усвојити такве законске и друге мере које могу бити потребне да се утврде као кривична дела, када су извршена намерно:

(а) коришћење физичке силе, претње и застрашивања или обећавање, нуђење или давање неприпадајуће користи да би се наговорило на лажно сведочење или да би се утицало на давање исказа сведока или на извођење доказа у поступку који се односи на извршење кривичних дела обухваћених овом конвенцијом;

(б) коришћење физичке силе, претње и застрашивања ради утицаја на вршење службене дужности од стране службеника правосудних органа или органа унутрашњих послова у вези са извршењем кривичних дела обухваћених овом конвенцијом. Ништа у овом подставу не утиче на право држава потписница да законима штите и друге категорије државних службеника.

Члан 24.

Заштита сведока

1. Свака држава потписница ће предузети одговарајуће мере, у оквиру својих могућности, којима ће пружити делотворну заштиту од могуће одмазде или застрашивања сведока који сведоче у кривичним поступцима поводом кривичних дела обухваћених овом конвенцијом а, по потреби, њиховим рођацима и другим њима блиским лицима.

2. Мере предвиђене у ставу 1. овог члана могу да обухвате, између осталог, без утицаја на право окривљеног, укључујући и право на поштовање закона:

(а) утврђивање процедуре за физичку заштиту таквих лица, као што је, у мери у којој је неопходно и изводљиво, њихово пресељење и дозвола, тамо где је потребно, да информације о њиховом идентитету и месту где се тренутно налазе не буду откривене или да откривање таквих информација буде ограничено;

(б) доношење правила о доказном поступку која дозвољавају да сведочење буде дато на начин који осигурава сигурност сведока, као што је дозвољавање да сведочење буде дато коришћењем комуникационе технологије као што су видео линкови или друга адекватна средства.

3. Државе потписнице ће размотрити потребу склапања споразума или аранжмана са другим државама ради пресељења лица из става 1. овог члана.

4. Одредбе овог члана такође се примењују и на жртве уколико су оне сведоци.

Члан 25.

Помоћ жртвама и њихова заштита

1. Свака држава потписница ће предузимати одговарајуће мере у оквиру својих могућности, ради пружања помоћи и заштите жртвама кривичних дела обухваћених овом конвенцијом, нарочито у случајевима претњи одмаздом или застрашивања.

2. Свака држава потписница ће успоставити одговарајући поступак да би обезбедила право на коришћење накнаде и реституцију жртвама кривичних дела обухваћених овом конвенцијом.

3. Свака држава потписница ће, сходно свом домаћем законодавству, омогућити да ставови и питања од интереса за жртве буду изнети и размотрени у одговарајућим фазама кривичног поступка против учинилаца на начин који неће утицати на право одбране.

Члан 26.

Мере за унапређивање сарадње са органима унутрашњих послова

1. Свака држава потписница ће предузети одговарајуће мере да би подстакла лица која учествују или су учествовала у групама за организовани криминал:

(а) да пруже информације које су корисне за надлежне органе за потребе истраге и доказног поступка у стварима као што су:

(i) идентитет, природа, састав, структура, локација или активности група за организовани криминал;

(ii) везе, укључујући међународне везе, са другим групама за организовани криминал;

(iii) кривична дела која су групе за организовани криминал извршиле или могу да изврше;

(б) да пружи фактичку, конкретну помоћ надлежним органима која може да допринесе да групе за организовани криминал буду лишене њихових ресурса или добити од криминала.

2. Свака држава потписница ће размотрити могућност да предвиди у одговарајућим случајевима, блаже казне за окривљено лице које значајно сарађује у истрази или кривичном гоњењу у вези са кривичним делом обухваћеним овом конвенцијом.

3. Свака држава потписница ће размотрити могућност да предвиди, у складу са основним принципима свог домаћег законодавства, давање имунитета од кривичног гоњења лицу које је значајно сарађивало у истрази или кривичном гоњењу у вези са кривичним делом обухваћеним овом конвенцијом.

4. Заштита тих лица ће бити онаква каква је предвиђена чланом 24. ове конвенције.

5. У случајевима када лице из става 1. овог члана, које се налази у једној држави потписници, може да пружи значајну сарадњу надлежним органима друге државе потписнице, дотичне државе потписнице могу да размотре склапање споразума или аранжмана, у складу са њиховим домаћим законодавством, који се односе на могуће обезбеђивање од стране друге државе потписнице третмана изнетог у ст. 2. и 3. овог члана.

Члан 27.

Сарадња органа унутрашњих послова

1. Државе потписнице ће тесно међусобно сарађивати, у складу са својим домаћим правним и административним системима, да би побољшале делотворност акција органа унутрашњих послова у борби против кривичних дела обухваћених овом конвенцијом.

Свака држава потписница ће нарочито усвојити ефикасне мере:

(а) за унапређивање, и тамо где је неопходно, успостављање путева за комуникацију између својих надлежних органа, агенција и служби да би олакшала сигурну и брзу размену информација које се односе на све аспекте кривичних дела обухваћених овом конвенцијом, укључујући, ако државе потписнице које су у питању процене да је то целисходно, везе са другим криминалним активностима;

(б) за сарадњу са другим државама потписницама у спровођењу истрага у вези са кривичним делима обухваћеним овом конвенцијом, која се односи на:

(i) идентитет, место где се тренутно налазе и активности лица осумњичених да су умешана у таква кривична дела или локацију других лица с тим у вези;

(ii) кретање добити од криминала или имовине стечене извршењем таквих кривичних дела;

(iii) кретање имовине, опреме или других средстава која се користе или су намењена за коришћење у извршењу таквих кривичних дела;

(ц) за обезбеђивање, када је потребно, неопходних предмета или количина супстанци за потребе анализа или истраге;

(д) за олакшање ефикасне координације између надлежних органа, агенција и служби и за унапређивање размене кадрова и других експерата, укључујући, сходно билатералним споразумима или аранжманима између дотичних држава потписница, постављање официра за везу;

(с) за размену информација са другим државама потписницама о специфичним средствима и методима које користе групе за организовани криминал укључујући, тамо где је применљиво, руте и превозна средства и коришћење лажних идентитета, измењених или лажних докумената или других метода за сакривање њихових активности;

(ф) за размену информација и координирање административних и других мера које се предузимају према потреби у циљу ране идентификације кривичних дела обухваћених овом конвенцијом.

2. У циљу примене ове конвенције, државе потписнице ће размотрити потребу закључивања билатералних или мултилатералних споразума или аранжмана о директној сарадњи између својих органа унутрашњих послова, а у случајевима када такви споразуми или аранжмани већ постоје, потребу њихове измене и допуне. У одсуству таквих споразума или аранжмана између дотичних држава потписница, потписнице могу да сматрају ову конвенцију као основу за међународну сарадњу органа унутрашњих послова у вези са кривичним делима обухваћеним овом конвенцијом. Кад год је то целисходно, државе потписнице у пуној мери користе споразуме или аранжмане, укључујући међународне или регионалне организације, за унапређивање сарадње између њихових органа унутрашњих послова.

3. Државе потписнице ће настојати да сарађују у оквиру својих могућности да би одговориле на транснационални организовани криминал почињен коришћењем модерне технологије.

Члан 28.

Прикупљање, размена и анализа информација о природи организованог криминала

1. Свака држава потписница ће анализирати, у консултацији са научним и академским удружењима, трендове организованог криминала на својој територији, околности у којима организовани криминал делује, као и професионалне групе и технологије које у томе учествују.

2. Државе потписнице ће размотрити разраду и размену аналитичких стручних знања која се односе на активности организованог криминала између себе и кроз међународне и регионалне организације. У ту сврху, треба израдити заједничке дефиниције, стандарде и методологије и применити их према потреби.

3. Свака држава потписница ће размотрити праћење своје политике и стварних мера за борбу против организованог криминала и оцењивање њихове делотворности и ефикасности.

Члан 29.

Обука и техничка помоћ

1. Свака држава потписница ће, у мери која је неопходна, покретати, разрађивати или побољшати специфичне програме обуке за припаднике органа реда, укључујући ту и тужиоце, истражне судије и царинско особље и друго особље које ради у области превенције, откривања и контроле кривичних дела обухваћених овом конвенцијом. Ти програми могу да обухвате прераспоређивање и размену особља. Ти програми бавиће се, посебно и у мери дозвољеној домаћим законодавством, следећим:

(а) методима који се користе у превенцији, откривању и контроли кривичних дела обухваћених овом конвенцијом;

(б) рутама и техникама које користе лица осумњичена да су умешана у кривична дела обухваћена овом конвенцијом, укључујући у транзитним државама, и одговарајуће контрамере;

(ц) праћењем кретања кријумчарене робе;

(д) откривањем и праћењем кретања добити од криминала, имовине, опреме или других средстава и метода који се користе за пренос, сакривање или прикривање те добити, имовине, опреме или других средстава, као и методима који се користе у борби против прања новца и других финансијских кривичних дела;

(е) прикупљањем доказа;

(ф) техникама контроле у слободним трговинским зонама и слободним лукама;

(г) модерном полицијском опремом и техникама, укључујући електронско праћење, контролисане испоруке и тајне операције;

(х) методима који се користе у борби против транснационалног организованог криминала почињеног коришћењем компјутера, телекомуникационих мрежа или других облика модерне технологије; и

(и) методима који се користе за заштиту жртава и сведока.

2. Државе потписнице ће помагати једна другој у планирању и спровођењу програма истраживања и обуке намењених размени стручних знања у областима поменутих у ставу 1. овог члана и у том циљу ће такође, када је потребно, користити регионалне и међународне конференције и семинаре за унапређивање сарадње и за стимулисање разговора о проблемима који брину све, укључујући и специјалне проблеме и потребе транзитних држава.

3. Државе потписнице ће унапређивати обуку и техничку помоћ која ће олакшати екстрадицију и узајамну правну помоћ. Таква обука и техничка помоћ могу да обухвате учење језика, прераспоређивање и размену кадрова између централних органа или агенција са одговарајућим надлежностима.

4. У случају да постоје билатерални и мултилатерални споразуми или аранжмани, државе потписнице ће јачати, у потребној мери, напоре да се максимално појачају оперативне активности и активности обуке у оквиру међународних и регионалних организација и у оквиру других релевантних билатералних и мултилатералних споразума или аранжмана.

Члан 30.

Друге мере: спровођење Конвенције кроз економски развој и техничку помоћ

1. Државе потписнице ће предузимати мере које воде оптималном спровођењу ове конвенције у мери која је могућа, кроз међународну сарадњу, узимајући у обзир негативне последице организованог криминала по друштво уопште, нарочито по одрживи развој.

2. Државе потписнице ће улагати конкретне напоре, у мери у којој је могуће и то у међусобној координацији и са међународним и регионалним организацијама:

(а) да би унапредиле своју сарадњу на различитим нивоима са земљама у развоју, у циљу јачања способности ових земаља да спречавају транснационални организовани криминал и да се боре против њега;

(б) да би увећале финансијску и материјалну помоћ за подршку напорима земаља у развоју да се ефикасно боре против транснационалног организованог криминала и да би им помогле да успешно спроведу ову конвенцију;

(ц) да би пружиле техничку помоћ земљама у развоју и земљама чије су привреде у транзицији како би им се помогло да задовоље своје потребе за спровођење ове конвенције. У том циљу, државе потписнице настоје да уплаћују адекватне и редовне добровољне прилоге на рачун који је посебно намењен за ту сврху у оквиру механизма Уједињених нација за

финансирање. Државе потписнице могу такође посебно да размотре, у складу са својим домаћим законодавством и одредбама ове конвенције, уплату на горе поменути рачун одређеног процента новца, или одговарајуће вредности, од добити од криминала или имовине конфисковане у складу са одредбама ове конвенције;

(д) да би подстакле и убедиле друге државе и финансијске институције према потреби да им се придруже у напорима у складу са овим чланом, нарочито пружањем више програма обуке и обезбеђивањем модерне опреме за земље у развоју како би им се помогло да постигну циљеве ове конвенције.

3. У мери у којој је могуће, ове мере неће утицати на постојеће обавезе пружања стране помоћи или на друге аранжмане финансијске сарадње на билатералном, регионалном или међународном нивоу.

4. Државе потписнице могу да закључују билатералне или мултилатералне споразуме или аранжмане о материјалној или логистичкој помоћи, узимајући у обзир финансијске аранжмане који су неопходни да би средства међународне сарадње предвиђена овом конвенцијом била делотворна и за превенцију, откривање и сузбијање транснационалног организованог криминала.

Члан 31.

Превенција

1. Државе потписнице ће настојати да израде и процене националне пројекте и да утврде и унапреде најбољу праксу и политику у циљу превенције транснационалног организованог криминала.

2. Државе потписнице ће настојати да у складу са основним принципима свог домаћег законодавства, смање постојеће или будуће могућности да групе за организовани криминал учествују на законитим тржиштима са добити од криминала, кроз одговарајуће законске, административне или друге мере. Ове мере треба да буду усредсређене на:

(а) јачање сарадње између органа унутрашњих послова или тужилаца и релевантних приватних субјеката, укључујући индустрију;

(б) унапређивање израде стандарда и процедура намењених очувању интегритета јавних и релевантних приватних субјеката, као и кодекса понашања за одговарајуће професије, нарочито правнике, јавне бележнике, пореске консултанте и рачуновође;

(ц) превенцију злоупотребе од стране група за организовани криминал процедура лицитација које спроводе државни органи и дотација и дозвола које дају државни органи за комерцијалну делатност;

(д) превенцију злоупотребе правних лица од стране група за организовани криминал, такве мере могу да обухвате:

(i) успостављање јавне евиденције о правним и физичким лицима која учествују у оснивању, руковођењу и финансирању правних лица;

(ii) увођење могућности да лица осуђена за кривична дела обухваћена овом конвенцијом буду дисквалификована, судским налогом или било којим другим одговарајућим средствима, у једном разумном временском периоду, за вршење функције директора правних лица регистрованих у њиховој јурисдикцији;

(iii) успостављање националне евиденције о лицима која су дисквалификована за вршење функције директора правних лица;
и

(iv) размену информација садржаних у евиденцијама из подставова (д), (и) и (иии) овог става са надлежним органима других држава потписница.

3. Државе потписнице ће настојати да потпомогну реинтеграцију у друштво лица осуђених за кривична дела обухваћена овом конвенцијом.

4. Државе потписнице ће настојати да периодично оцењују постојеће релевантне правне прописе и административну праксу у циљу откривања колико су подложне и злоупотреби од стране група за организовани криминал.

5. Државе потписнице ће настојати да подигну ниво свести у јавности о постојању, узроцима и тежини транснационалног организованог криминала и о томе какву претњу он представља. Информације могу да се шире путем масовних средстава јавног информисања, тамо где је потребно и обухватају мере за унапређивање учешћа јавности у спречавању тог криминала и борби против њега.

6. Свака држава потписница ће обавестити генералног секретара Уједињених нација о имену и адреси органа (једног или више) који могу да помогну другим државама потписницама у разради мера за превенцију транснационалног организованог криминала.

7. Државе потписнице ће према потреби, сарађивати једна са другом и са релевантним међународним и регионалним организацијама на унапређивању и развијању мера из овог члана. То укључује и учешће у међународним пројектима који имају за циљ превенцију транснационалног организованог криминала, на пример ублажавањем околности које чине социјално маргинализоване групе подложним за активности транснационалног организованог криминала.

Члан 32.

Конференција потписница Конвенције

1. Овим се оснива Конференција потписница ове конвенције да би се повећале способности држава потписница да се боре против транснационалног организованог криминала и да унапређују и надгледају примену ове конвенције.

2. Генерални секретар Уједињених нација сазива Конференцију потписница најкасније годину дана након ступања на снагу ове конвенције. Конференција потписница усваја пословник и правила која уређују активности изнете у ставовима 3. и 4. овог члана (укључујући правила која се односе на плаћање трошкова поднетих у спровођењу ових активности).

3. Конференција потписница се договара о механизмима за постизање циљева из става 1. овог члана, укључујући:

(а) олакшавање активности држава потписница према члановима 29, 30. и 31. ове конвенције, и тиме што ће подстицати мобилизацију добровољних доприноса;

(б) олакшавање размене информација међу државама потписницама о моделима и трендовима транснационалног организованог криминала и о успешној пракси за борбу против њега.

(ц) сарадњу са релевантним међународним и регионалним организацијама и невладиним организацијама;

(д) периодични преглед примене ове конвенције;

(е) давање препорука за побољшање ове конвенције и њене примене.

4. За сврхе ставова 3 (д) и (е) овог члана, Конференција потписница ће стицати неопходна сазнања о мерама које су предузеле државе потписнице за спровођење ове конвенције и тешкоћама на које су при томе наишле путем информација које оне достављају и допунских механизма прегледа које установи Конференција потписница.

5. Свака држава потписница ће достављати Конференцији потписница информације о својим програмима, плановима и пракси, као и законским и административним мерама за примену ове конвенције, како то тражи Конференција потписница.

Члан 33.

Секретаријат

1. Генерални секретар Уједињених нација обезбеђује неопходне услуге секретаријата Конференцији потписница Конвенције.

2. Секретаријат:

(а) помаже Конференцији потписница у обављању активности изнетих у члану 32. ове конвенције или врши припреме и обезбеђује неопходне услуге за заседања Конференције потписница;

(б) на захтев, помаже државама потписницама да доставе информације Конференцији потписница како је предвиђено чланом 32. став 5. ове конвенције; и

(ц) стара се о неопходној координацији са секретаријатима релевантних међународних и регионалних организација.

Члан 34.

Примена Конвенције

1. Свака држава потписница предузима неопходне мере, укључујући законске и административне мере, у складу са основним принципима свог домаћег законодавства, да би осигурала спровођење својих обавеза према овој конвенцији.

2. Кривична дела установљена у складу са члановима 5, 6, 8. и 23. ове конвенције биће установљена и у домаћем законодавству сваке државе потписнице независно од транснационалне природе или умешаности група за организован криминал како је описано у члану 3. став 1. ове конвенције, осим у мери да члан 5. ове конвенције захтева умешаност неке групе за организовани криминал.

3. Свака држава потписница може да усвоји и строже или оштрије мере него што су оне предвиђене овом конвенцијом за превенцију транснационалног организованог криминала и борбу против њега.

Члан 35.

Решавање спорова

1. Државе потписнице настоје да реше спорове који се односе на тумачење или примену ове конвенције путем преговора.

2. Било који спор између две или више држава потписница који се односи на тумачење или примену ове конвенције, а који не може да буде решен путем преговора у разумном року, предаје се на захтев једне од тих држава потписница арбитражи. Ако, шест месеци од дана предаје захтева арбитражи, те државе потписнице не могу да се договоре о организовању арбитраже, било која од тих држава потписница може да препусти спор Међународном суду правде захтевом у складу са Статутом суда.

3. Свака држава потписница може, у тренутку потписивања, ратификације, прихватања или одобравања или приступања овој конвенцији, да изјави да се не сматра обавезаном ставом 2. овог члана. Друге државе потписнице неће бити обавезане ставом 2. овог члана у односу на било коју државу потписницу која је извршила такву резерву.

4. Било која држава потписница која је изразила резерву у складу са ставом 3. овог члана може у било ком тренутку да повуче ту резерву писаним обавештењем Генералном секретару Уједињених нација.

Члан 36.

Потписивање, ратификација, прихватање, одобравање и приступање

1. Ова конвенција је отворена за све државе за потписивање од 12. до 15. децембра 2000. у Палерму, Италија и након тога у седишту Уједињених нација у Њујорку до 12. децембра 2001.
2. Ова конвенција је такође отворена за потписивање од стране регионалних организација за економску интеграцију под условом да је бар једна држава чланица те организације потписала ову конвенцију у складу са ставом 1. овог члана.
3. Ова конвенција подлеже ратификацији, прихватању или одобравању. Инструменти ратификације, прихватања или одобравања депонују се код Генералног секретара Уједињених нација. Регионална организација за економску интеграцију може да депонује свој инструмент ратификације, прихватања или одобравања ако је бар једна од њених држава чланица учинила исто. У том инструменту ратификације, прихватања или одобравања, та организација обавештава о обиму своје надлежности у вези са питањима уређеним овом конвенцијом. Та организација такође обавештава депозитара о било којој релевантној измени у обиму своје надлежности.
4. Ова конвенција је отворена за приступање било које државе или било које регионалне организације за економску интеграцију чија је бар једна држава чланица потписница ове конвенције. Инструменти приступања депонују се код Генералног секретара Уједињених нација. У тренутку приступања, регионална организација за економску интеграцију обавештава о обиму своје надлежности у вези са питањима уређеним овом конвенцијом. Та организација такође обавештава депозитара о било којој релевантној измени у обиму своје надлежности.

Члан 37.

Однос са протоколима

1. Ова конвенција може да буде допуњена једним или више протокола.
2. Да би постала потписница протокола, држава или регионална организација за економску интеграцију мора такође да буде потписница ове конвенције.
3. Држава потписница ове конвенције није обавезна протоколом осим ако не постане потписница протокола у складу са одредбама исте.
4. Било који протокол на ову конвенцију тумачи се заједно са овом конвенцијом, узимајући у обзир сврхе тог протокола.

Члан 38.

Ступање на снагу

1. Ова конвенција ступа на снагу деведесетог дана од датума депоновања четрдесетог инструмента ратификације, прихватања, одобравања или приступања. За сврхе овог става, било који инструмент који је депоновала регионална организација за економску интеграцију неће се рачунати као додатни у односу на оне које су депоновале државе чланице те организације.
2. За сваку државу или регионалну организацију за економску интеграцију која ратификује, прихвати, одобри или приступи овој конвенцији након депоновања четрдесетог инструмента те врсте, ова конвенција ступа на снагу тридесетог дана од датума депоновања од стране те државе или организације релевантног инструмента.

Члан 39.

Амандмани

1. Након истека пет година од ступања на снагу ове конвенције, држава потписница може да предложи амандман и да га проследи Генералном секретару Уједињених нација, који ће потом доставити предложени амандман државама потписницама и Конференцији потписница Конвенције да би предлог био размотрен и о њему донета одлука. Конференција потписница ће уложити максималне напоре да постигне консензус о сваком амандману. Ако сви напори за постизање консензуса буду исцрпљени и не постигне се договор за усвајање амандмана ће, као последња мера, бити потребна двотрећинска већина гласова држава потписница које су присутне и које су гласале на састанку Конференције потписница.
2. Регионалне организације за економску интеграцију, у питањима која спадају у њихову надлежност, остварују своје право да гласају према овом члану са бројем гласова који је једнак броју држава њихових чланица које су потписнице ове конвенције. Те организације не користе своје право да гласају ако то своје право искористе њихове државе чланице и обрнуто.
3. Амандман који је усвојен у складу са ставом 1. овог члана подлеже ратификацији, прихватању или одобравању од стране држава потписница.
4. Амандман који је у складу са ставом 1. овог члана ступа на снагу у односу на државу потписницу деведесетог дана од датума депоновања код Генералног секретара Уједињених нација инструмента ратификације, прихватања или одобравања таквог амандмана.
5. Када амандман ступи на снагу, биће обавезујући за оне државе потписнице које су изразиле свој пристанак да буду њиме обавезане. Друге државе потписнице ће и даље бити обавезане одредбама ове конвенције и било којим претходним амандманима које су ратификовале, прихватиле или одобриле.

Члан 40.

Отказивање

1. Држава потписница може да откаже ову конвенцију писаним обавештењем Генералном секретару Уједињених нација. То отказивање ступа на снагу годину дана од датума када је Генерални секретар примио обавештење о томе.
2. Регионална организација за економску интеграцију престаје да буде потписница ове конвенције када је откажу све њене државе чланице.
3. Отказивање ове конвенције у складу са ставом 1. овог члана повлачи отказивање свих њених протокола.

Члан 41.

Депозитар и језици

1. Генерални секретар Уједињених нација је именовани депозитар ове Конвенције.
2. Оригинал ове конвенције, чији арапски, кинески, енглески, француски, руски и шпански текст су подједнако аутентични, депонован је код Генералног секретара Уједињених нација.

У потврду чега, доле потписана опуномоћена лица, прописно овлашћена за то од стране својих уважених влада, потписала су ову Конвенцију.

ПРОТОКОЛ

ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ, СУЗБИЈАЊЕ И КАЖЊАВАЊЕ ТРГОВИНЕ ЉУДСКИМ БИЋИМА, НАРОЧИТО ЖЕНАМА И ДЕЦОМ, КОЈИ ДОПУЊАВА КОНВЕНЦИЈУ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА ПРОТИВ ТРАНСНАЦИОНАЛНОГ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА

ПРЕАМБУЛА

Државе потписнице Протокола

Изјављујући да ефикасна акција на превенцији и борби против трговине људским бићима, нарочито женама и децом, захтева један свеобухватан међународни приступ у земљама порекла, транзита и крајњег одредишта, који обухвата мере за превенцију такве трговине, кажњавање оних који се баве таквом трговином и заштиту жртава такве трговине, тако што ће бити заштићена и њихова међународно призната људска права;

Узевши у обзир чињеницу да, упркос постојању низа међународних инструмената који садрже правила и практичне мере за борбу против експлоатације људских бића, нарочито жена и деце, нема универзалног инструмента који се бави свим аспектима трговине људским бићима;

Забринуте због тога што, у одсуству таквог инструмента, лица која су подложна трговини неће бити довољно заштићена;

Подсећајући на резолуцију Генералне скупштине 53/111 од 9. децембра 1998. у којој Скупштина одлучује да оснује отворени међувладин ад хоц комитет за потребе израде свеобухватне међународне конвенције против транснационалног организованог криминала и за разговоре о изradi, између осталог, једног међународног инструмента који се бави питањима трговине женама и децом;

Уверене да ће допуњавање Конвенције Уједињених нација против транснационалног организованог криминала једним међународним инструментом за превенцију, сузбијање и кажњавање трговине људским бићима, нарочито женама и децом, бити корисно у превенцији и борби против тог облика криминала;

Договориле су се о следећем:

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Однос према Конвенцији Уједињених нација против транснационалног организованог криминала

1. Овај протокол допуњава Конвенцију Уједињених нација против транснационалног организованог криминала. Он се тумачи заједно са Конвенцијом.
2. Одредбе Конвенције односе се, мутатис мутандис, на овај протокол, осим ако њим није другачије предвиђено.
3. Кривична дела установљена у складу са чланом 5. овог протокола сматрају се кривичним делима установљеним у складу са Конвенцијом.

Члан 2.

Изјава о сврси

Сврха овог протокола је:

- (а) превенција и борба против трговине људским бићима, уз поклањање посебне пажње женама и деци;
- (б) заштита и помоћ жртвама такве трговине, уз пуно поштовање њихових људских права; и
- (ц) унапређивање сарадње међу државама потписницама како би се остварили ови циљеви.

Члан 3.

Коришћење термина

За сврху овог протокола:

(а) "трговина људским бићима" значи врбовање, превозење, пребацивање, скривање и примање лица, путем претње силом или употребом силе или других облика присиле, отмице, преваре, обмане, злоупотребе овлашћења или тешког положаја или давања или примања новца или користи да би се добио пристанак лица које има контролу над другим лицем, у циљу експлоатације. Експлоатација обухвата, као минимум, експлоатацију проституције других лица или друге облике сексуалне експлоатације, принудни рад или службу, ропство или однос сличан ропству, сервитут или уклањање органа;

(б) пристанак жртве трговине људским бићима на намеравану експлоатацију изнету у подставу (а) овог члана је без значаја у случајевима у којима је коришћена било која мера изнета у подставу (а);

(ц) врбовање, превозење, пребацивање, скривање или примање детета за сврхе експлоатације сматра се "трговина људским бићима" чак и ако не обухвата било које од средстава изнетих у подставу (а) овог члана;

(д) "дете" значи било коју особу млађу од осамнаест година.

Члан 4.

Делокруг примене

Овај протокол ће се примењивати, осим ако у њему није друкчије наведено, на спречавање, истрагу и гоњење кривичних дела утврђених у складу са чланом 5. овог протокола, у случајевима у којима су та кривична дела по својој природи међународна и укључују неку групу за организовани криминал, као и на заштиту жртава тих кривичних дела.

Члан 5.

Криминализација

1. Свака држава потписница ће усвојити такве законске и друге мере које могу бити потребне да се установи као кривично дело понашање предвиђено у члану 3. овог протокола, када је учињено са намером.

2. Свака држава потписница ће усвојити такве законске и друге мере које могу бити потребне да се као кривична дела установе:

(а) сагласно основним концептима свог правног система, покушај извршења дела утврђеног у складу са ставом 1. овог члана;

(б) учествовање као саучесник у кривичном делу утврђеном у складу са ставом 1. овог члана; и

(ц) организовање или наређивање другим лицима да изврше кривично дело утврђено у складу са ставом 1. овог члана.

II ЗАШТИТА ЖРТАВА НЕЛЕГАЛНЕ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

Члан 6.

Помоћ жртвама нелегалне трговине људима и њихова заштита

1. У одговарајућим случајевима и у мери у којој је могуће на основу домаћих законских прописа, свака држава потписница ће штитити приватност и идентитет жртава нелегалне трговине људима укључујући, између осталог, и поверљиво вођење законских поступака који се односе на ову нелегалну трговину.

2. Свака држава потписница ће обезбедити да њено домаће законодавство или административни систем садрже мере које у одговарајућим случајевима пружају жртвама нелегалне трговине људима:

(а) обавештења о релевантним судским и административним поступцима;

(б) помоћ која ће омогућити да њихова становишта и интереси буду изнесени и размотрени у одговарајућим фазама кривичног поступка против починилаца кривичног дела, на начин који неће утицати на право одбране.

3. Свака држава потписница ће размотрити спровођење мера којима треба да се обезбеди физички, психолошки и социјални опоравак жртава нелегалне трговине људима укључујући, у одговарајућим случајевима, и сарадњу са невладиним организацијама и другим елементима грађанског друштва, а посебно, обезбеђивање:

(а) одговарајућег становања;

(б) пружања савета и информација, посебно везано за њихова законска права, на језику које жртве нелегалне трговине људима могу да разумеју:

(ц) лекарске, психолошке и материјалне помоћи; и

(д) запослења, могућности образовања и обуке.

4. Свака држава потписница ће приликом примене одредаба из овог члана узимати у обзир године старости, пол и посебне потребе жртава нелегалне трговине људима, а посебно специјалне потребе деце, укључујући и одговарајуће становање, образовање и бригу о њима.

5. Свака држава потписница ће се трудити да обезбеди физичку безбедност жртава нелегалне трговине људима док су оне на њеној територији.

6. Свака држава потписница ће обезбедити да њен домаћи правни систем садржи мере које жртвама нелегалне трговине људима пружају могућност добијања надокнаде на име претрпљене штете.

Члан 7.

Статус жртава нелегалне трговине људима у државама које их примају

1. Поред предузимања мера у складу са чланом 6. овог протокола, свака држава потписница ће размотрити усвајање законских или других одговарајућих мера које жртвама нелегалне трговине људима дозвољавају да на њеној територији остају привремено или трајно, у одређеним случајевима.

2. Приликом спровођења одредбе садржане у ставу 1. овог члана, свака држава потписница ће на одговарајући начин имати у виду хуманитарне и факторе самилости.

Члан 8.

Репатријација жртава нелегалне трговине људима

1. Држава потписница чији је држављанин жртва нелегалне трговине људима, или у којој је то лице имало право на стални боравак у време уласка на територију државе потписнице примаоца, омогућиће и прихватиће, уз дужну бригу о безбедности лица, повратак тог лица без непотребног или неоправданог одлагања.

2. Када држава потписница враћа жртву нелегалне трговине људима држави потписници чији је држављанин то лице или у којој је оно имало право на стални боравак у време уласка на територију државе потписнице примаоца, то враћање ће бити, уз дужну бригу о безбедности тог лица и о стању свих врста правних поступака с обзиром на чињеницу да је то лице жртва нелегалне трговине људима, по могућству, добровољно.

3. На захтев државе потписнице примаоца, држава потписница од које то буде затражено ће без беспотребног или неоправданог одлагања потврдити да ли је лице које је жртва нелегалне трговине људима њен држављанин или да ли је имало право на сталан боравак на њеној територији у време уласка на територију државе потписнице примаоца.

4. Да би омогућила повратак жртве нелегалне трговине људима, која је без одговарајуће документације, држава потписница чији је држављанин то лице, или у којој је оно имало право на сталан боравак у време уласка на територију државе потписнице примаоца, сложиће се да изда на захтев државе потписнице примаоца сва путна документа или друго овлашћење које може бити потребно да омогући том лицу путовање и поновни улазак на њену територију.

5. Овај члан не доводи у питање ниједно право које жртвама нелегалне трговине људима даје било који домаћи законски пропис државе потписнице примаоца.

6. Овај члан не доводи у питање ниједан важећи билатералан или мултилатералан споразум или аранжман који уређује, у целини или делимично, повратак жртвама нелегалне трговине људима.

III СПРЕЧАВАЊЕ, САРАДЊА И ДРУГЕ МЕРЕ

Члан 9.

Спречавање нелегалне трговине људима

1. Државе потписнице ће успоставити опсежне политике, програме и друге мере:

(а) ради спречавања нелегалне трговине људима и борбе против ње, и

(б) ради заштите жртава нелегалне трговине људима, посебно жена и деце, да не би опет постале жртве ове трговине.

2. Државе потписнице ће настојати да предузимају мере попут истраживања, информисања и кампања преко средстава јавног информисања и друштвених и економских иницијатива у правцу спречавања нелегалне трговине људима и борбе против ње.

3. Политике, програми и друге мере успостављене у складу са овим чланом ће, према потреби, укључивати и сарадњу са невладиним организацијама, другим релевантним организацијама и другим елементима грађанског друштва.

4. Државе потписнице ће предузимати или јачати мере, укључујући и путеве билатералне или мултилатералне сарадње за ублажавање оних фактора који чине да лица, посебно жене и деца, буду изложена нелегалној трговини, а то су сиромаштво, недовољна развијеност и помањкање једнаких могућности.

5. Државе потписнице ће усвојити или јачати законске или друге мере, као што су образовне, социјалне или културне мере, укључујући и путеве билатералне или мултилатералне сарадње, да би обесхрабриле тражњу која јача све облике експлоатације људи, посебно жена и деце, која води нелегалној трговини.

Члан 10.

Размена информација и обука

1. Органи задужени за примену закона, за послове имиграције и други релевантни органи држава потписница ће, по потреби, међусобно сарађивати путем размене информација, у складу са њиховим домаћим законским прописима, да би на тај начин могли да утврде:

(а) да ли су појединци који прелазе или који покушавају да пређу међународну границу са путним документима која припадају другим лицима, или су без путних докумената, починиоци или жртве нелегалне трговине људима;

(б) врсте путног документа које су појединци користили или покушали да користе да би прешли међународну границу ради обављања нелегалне трговине људима; и

(ц) средства и методе које користе групе за организовани криминал ради обављања нелегалне трговине људима укључујући врбовање и превоз жртава, путеве и везе између појединаца и група које се ангажују за ову нелегалну трговину, и могуће мере за њихово откривање.

2. Државе потписнице ће обезбедити или ојачати обуку људи који раде на спровођењу закона, усељењу и других релевантних службених лица на спречавању нелегалне трговине људима. Обука треба да буде усмерена на методе које се користе у спречавању ове нелегалне трговине, на гоњење њихових извршилаца и на заштиту права жртава, укључујући и заштиту жртава од извршилаца ове трговине. Обука такође треба да узме у обзир и потребу разматрања људских права и питања осетљиве природе која се односе на децу и на пол, и треба да поспешује сарадњу са невладиним организацијама, другим релевантним институцијама и другим елементима грађанског друштва.

3. Држава потписница која прима информације испоштоваће сваки захтев државе потписнице која је пренела информације, који се односи на ограничено коришћење тих информација.

Члан 11.

Мере на граници

1. Без довођења у питање међународних обавезе у погледу слободног кретања људи, државе потписнице ће ојачати, у мери у којој је могуће, оне граничне контроле које могу бити потребне за спречавање и откривање нелегалне трговине људима.

2. Свака држава потписница ће усвојити законске или друге одговарајуће мере за спречавање, у мери која је потребна, коришћења саобраћајних средстава са којима раде комерцијални превозници у извршавању кривичних дела утврђених у складу са чланом 5. овог протокола.

3. У случајевима где је то могуће, и без довођења у питање важећих међународних конвенција, ове мере ће обухватати и утврђивање обавезе за комерцијалне превозиоце, укључујући и сваку саобраћајну компанију или власника или превозника било ког саобраћајног средства да потврди да сва лица имају путни документ који је потребан за улазак у државу примаоца.

4. Свака држава потписница ће предузети потребне мере, у складу са својим домаћим законским прописима, за обезбеђивање санкција у случајевима кршења обавезе из става 3. овог члана.

5. Свака држава потписница ће размотрити предузимање мера које омогућавају, у складу са њеним домаћим законским прописима, одбијање уласка или одузимање виза лицима која су умешана у извршење кривичних дела утврђених у складу са овим протоколом.

6. Без довођења у питање одредби из члана 27. Конвенције, државе потписнице ће размотрити јачање сарадње између граничних контролних служби путем, између осталог, успостављања и одржавања директних канала комуникације.

Члан 12.

Сигурност и контрола докумената

Свака држава потписница ће предузимати оне мере које, у оквирима расположивих средстава могу бити потребне:

(а) да обезбеде да путна или друга лична документа која она изда буду таквог квалитета да се не могу лако злоупотребити и да се не могу лако фалсификовати или незаконито мењати, копирати или издавати; и

(б) да обезбеде потпуност и сигурност путних или личних докумената која је издала држава потписница или који су издати у њено име, и спрече њихову незакониту израду, издавање и коришћење.

Члан 13.

Правоваљаност и валидност докумената

На захтев друге државе потписнице, држава потписница ће у складу са својим домаћим законским прописима потврдити у разумном временском року правоваљаност и валидност путних и личних докумената која је она издала или су издата у њено име и за која се сумња да се користе за нелегалну трговину људи.

IV ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 14.

Однос Протокола према другим међународним актима и његово тумачење

1. Ништа што је садржано у овом протоколу неће утицати на права, обавезе и одговорности држава и појединаца по основу међународног права, укључујући и међународно хуманитарно право и међународно право о људским правима и посебно, где се може применити, Конвенцију¹ и Протокол из 1967.² који се односе на статус избеглица и на принцип невраћања како је у њему садржано.

2. Мере утврђене у овом протоколу тумачиће се и примењивати на начин који није дискриминаторан према лицима на темељу чињенице да су она жртве нелегалне трговине људима. Тумачење и примена тих мера биће конзистентни са међународно признатим принципима недискриминације.

1 Уједињене нације, Серија Међународних споразума, свеска 189 бр. 2 545

2 Исто, свеска 606, бр. 8791

Члан 15.

Решавање спорова

1. Државе потписнице ће настојати да спорове у вези са тумачењем или применом овог протокола решавају преговорима.

2. Сваки спор између две или више држава потписница у вези са тумачењем или применом овог протокола, који се не може решити путем преговора у разумном временском року, биће на захтев једне од тих држава потписница предат арбитражи. Уколико, шест месеци од дана предаје захтева арбитражи, те државе потписнице нису у стању да се усагласе о организовању арбитраже, свака од ових држава потписница може да поднесе спор Међународном суду правде молбом која ће бити у складу са статутом овог Суда.

3. Свака држава потписница може да изјави, у време потписивања, ратификације, прихватања или одобрења или приступања овом протоколу, да сматра да њу не обавезује став 2 овог члана. Друге државе потписнице неће бити обавезане ставом 2. овог члана у односу на било коју државу потписницу која је изјавила ову резерву.

4. Свака држава потписница која је изјавила резерву у складу са ставом 3. овог члана може у сваком тренутку повући ову резерву достављањем обавештења Генералном секретару Уједињених нација.

Члан 16.

Потписивање, ратификација, прихватање, одобрење и приступање

1. Овај протокол ће бити отворен за потписивање за све државе од 12. до 15. децембра 2000. године у Палерму, Италија, а затим у седишту Уједињених нација у Њујорку до 12. децембра 2002. године.

2. Овај протокол такође ће бити отворен за потписивање од стране регионалних организација за економску интеграцију, под условом да је најмање једна држава чланица те организације потписала овај протокол у складу са ставом 1. овог члана.

3. Овај протокол подлеже ратификацији, прихватању или одобрењу. Инструменти ратификације, прихватања или одобрења биће депоновани код

Генералног секретара Уједињених нација. Регионална организација за економску интеграцију може депоновати свој инструмент ратификације, прихватања или одобрења уколико је најмање једна од њених држава чланица учинила исто. У том инструменту ратификације, прихватања или одобрења, ова организација ће навести степен своје надлежности у вези са питањима која регулише овај протокол. Ова организација ће такође обавестити организацију код које се врши депоновање инструмената о свакој релевантној промени у степену њене надлежности.

4. Овај протокол је отворен за приступање сваке државе или сваке регионалне организације за економску интеграцију чија је најмање једна држава чланица страна потписница овог протокола. Инструменти приступања ће бити депоновани код Генералног секретара Уједињених нација. У време приступања, регионална организација за економску интеграцију ће навести обим своје надлежности у вези са питањима која уређује овај протокол. Та организација такође ће обавестити организацију код које се врши депоновање инструмената о свакој релевантној промени у обиму њене надлежности.

Члан 17.

Ступање на снагу

1. Овај протокол ће ступити на снагу деведесетог дана од дана депоновања четрдесетог инструмента ратификације, прихватања, одобрења или приступања, осим ако не буде ступио на снагу пре ступања на снагу Конвенције. У смислу овог става, сваки инструмент који депонује регионална организација за економску интеграцију неће се рачунати као додатни инструмент онима које су депоновале државе чланице те организације.

2. За сваку државу или регионалну организацију за економску сарадњу која ратификује, одобри или приступи овом протоколу након депоновања четрдесетог инструмента такве радње, овај протокол ће ступити на снагу тридесетог дана од дана када та држава или организација депонује релевантни инструмент или даном ступања на снагу овог протокола у складу са ставом 1. овог члана, зависно од тога који датум наступа касније.

Члан 18.

Амандмани

1. По истеку пет година од ступања на снагу овог протокола, држава потписница протокола може да предложи амандман и да га поднесе Генералном секретару Уједињених нација, који ће потом саопштити предложени амандман државама потписницама и Конференцији потписника Конвенције ради разматрања предлога и одлучивања о њему. Државе потписнице овог протокола које се састану на Конференцији потписника учиниће све да се о сваком амандману, постигне консенсус. Уколико сви напори на постизању консенсуса буду исцрпљени и не буде постигнут никакав договор, за усвајање амандмана ће бити потребно, као последња мера, да за њега гласа двотрећинска већина држава потписница овог протокола које присуствују и гласају на састанку Конференције потписника.

2. Регионалне организације за економску интеграцију ће о питањима у оквиру својих надлежности остваривати право гласања по основу овог члана бројем гласова који је једнак броју њихових држава чланица које су потписнице овог протокола. Ове организације неће остваривати право да гласају уколико њихове државе чланице остварују своје право и обратно.

3. Амандман усвојен у складу са ставом 1. овог члана подлеже ратификацији, прихватању или одобрењу од стране држава потписница.

4. Амандман усвојен у складу са ставом 1. овог члана ступиће на снагу у односу на државу потписницу деведесет дана од дана депоновања код Генералног секретара Уједињених нација инструмената ратификације, прихватања или одобрења те измене.

5. Када амандман ступи на снагу, он ће бити обавезујући за оне државе потписнице које су дале пристанак да их овај амандман обавезује. Друге државе потписнице ће бити и даље обавезне одредбама овог протокола и свим ранијим амандманима које су оне ратификовале, прихватиле или одобриле.

Члан 19.

Отказивање

1. Држава потписница може да откаже овај протокол достављањем писменог обавештења Генералном секретару Уједињених нација. Ово отказивање ступа на снагу годину дана од дана када Генерални секретар добије обавештење.

2. Регионална организација за економску интеграцију престаје да буде потписница овог протокола када га откажу све њене државе чланице.

Члан 20.

Депозитар и језици

1. Генерални секретар Уједињених нација је орган одређен за чување овог протокола.

2. Оригинал овог протокола чији су текстови на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику подједнако аутентични, биће депоновани код Генералног секретара Уједињених нација.

У потврду напред изнетог доле потписаног опуномоћена лица, уредно за то овлашћена од својих уважених влада, потписала су овај протокол.

ПРОТОКОЛ

ПРОТИВ КРИЈУМЧАРЕЊА МИГРАНАТА КОПНОМ, МОРЕМ И ВАЗДУХОМ, КОЈИ ПРЕДСТАВЉА ДОПУНУ КОНВЕНЦИЈЕ

УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА ПРОТИВ ТРАНСНАЦИОНАЛНОГ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА

ПРЕАМБУЛА

Државе потписнице овог протокола

Изјављујући да делотворна акција спречавања и борбе против кријумчарења миграната копном, морем и ваздухом захтева свеобухватни међународни приступ, укључујући сарадњу, размену информација и друге одговарајуће мере, укључујући друштвено-економске мере, на националном, регионалном и међународном нивоу,

Подсећајући на Резолуцију Генералне скупштине 54/212 од 22. децембра 1999. године, у којој је Скупштина апеловала на државе чланице и систем Уједињених нација да ојачају међународну сарадњу у области међународне миграције и развоја како би се позабавиле кореном узрока миграције, нарочито оних узрока који се односе на сиромаштво, и максимално повећале користи од међународне миграције за оне на које се то односи, и подстакле, где је то релевантно, међурегионалне, регионалне и субрегионалне механизме да наставе да се баве питањем миграције и развоја,

Уверене у потребу да се мигрантима пружи хумани третман и да се у потпуности заштите њихова права,

Узимајући у обзир чињеницу да упркос раду других међународних форума не постоји универзални инструмент који се бави свим аспектима кријумчарења миграната и другим питањима која су са тим у вези,

Забринуте због значајног пораста активности група за организовани криминал у кријумчарењу миграната и других са тим у вези криминалних активности изнетих у овом протоколу, које наносе велику штету државама о којима се ради,

Такође забринуте што кријумчарење миграната може угрозити животе или безбедност миграната о којима се ради,

Подсећајући на резолуцију Генералне скупштине 53/111 од 9. децембра 1998, у којој је Скупштина одлучила да оснује отворен међувладин ад хоц комитет у циљу разраде свеобухватне међународне конвенције против транснационалног организованог криминала и у циљу дискусије о разради, између осталог, међународног инструмента који се бави незаконитим прометом и транспортом миграната, укључујући и морем,

Уверене да ће допуњавање Конвенције Уједињених нација против транснационалног организованог криминала међународним инструментом усмереним против кријумчарења миграната копном, морем и ваздухом, бити корисно у спречавању овог злочина и борби против њега,

Договориле су се о следећем:

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Однос са Конвенцијом Уједињених нација против транснационалног организованог криминала

1. Овај протокол допуњава Конвенцију Уједињених нација против транснационалног организованог криминала. Он ће се тумачити заједно са Конвенцијом.
2. Одредбе Конвенције ће се примењивати, мутатис мутандис, на овај протокол осим ако овде није друкчије предвиђено.
3. Кривична дела утврђена у складу са чланом 6. овог протокола сматраће се кривичним делима утврђеним у складу са Конвенцијом.

Члан 2.

Изјава о сврси

Сврха овог протокола је да спречи кријумчарење миграната и да се бори против тога, као и да унапређује сарадњу између држава потписница у том циљу, истовремено штитећи права кријумчарених миграната.

Члан 3.

Коришћење термина

За сврху овог протокола:

- (а) "кријумчарење миграната" ће значити обезбеђивање нелегалног уласка у државу потписницу лица које није њен држављанин или лица са сталним боравком, а у циљу стицања, на непосредан или посредан начин, финансијске или друге материјалне користи;
- (б) "нелегални улазак" ће значити прелазак граница без испуњења потребних захтева за легалан улазак у државу примаоца;
- (ц) "лажни путни или идентификациони документ" ће значити било који путни или идентификациони документ:
 - (i) који је кривотворен или мењан на неки материјалан начин од стране било кога осим лица или органа законом овлашћеног да израђује или издаје путна или идентификациона документа у име неке државе; или
 - (ii) који је на неодговарајући начин издат или прибављен путем погрешног представљања, корупције или принуде или на било који други незаконити начин; или
 - (iii) који користи лице које није законит носилац;

(д) "пловило" ће значити било коју врсту пловног објекта, укључујући и пловни објекат без депласмана и морске авионе, који се користе или се могу користити као средство превоза на води, осим ратног брода, морнаричког помоћног или другог пловила чији је власник или којим располаже влада и који се за сада користе само за владине некомерцијалне сврхе.

Члан 4.

Делокруг примене

Овај протокол ће се примењивати, осим ако овде није друкчије назначено, за спречавање, истрагу и кривично гоњење кривичних дела утврђених у складу са чланом 6. овог протокола, тамо где су кривична дела транснационална по природи и укључују неку групу за организовани криминал као и на заштиту права лица која су предмет таквих кривичних дела.

Члан 5.

Кривична одговорност миграната

Мигранти неће бити подложни кривичном гоњењу сходно овом протоколу због чињенице да су предмет радњи изнетих у члану 6. овог протокола.

Члан 6.

Криминализација

1. Свака држава потписница ће усвојити такве законске и друге мере које могу бити неопходне да се установе као кривична дела, када се учине на међународном нивоу, а у циљу стицања финансијске или друге материјалне користи на непосредан или посредан начин:

(а) кријумчарење миграната:

(б) када се учине у циљу омогућавања кријумчарења миграната;

(i) произвођење лажног путничког или идентификационог докумената;

(ii) набавка, обезбеђивање или поседовање таквог документа;

(ц) омогућавање лицу које није држављанин или лице са сталним боравком да остане у држави о којој је реч без испуњења потребних захтева за законитост останака у држави средствима поменутих у подставу (б) овог става или било којим другим нелегалним средствима.

2. Свака држава потписница ће такође усвојити такве законске и друге мере које могу бити неопходне да би се установиле као кривично дело:

(а) зависно од основног концепта њеног правног система, покушај да се учини кривично дело утврђено у складу са ставом 1. овог члана;

(б) учешће у својству саучесника у кривичном делу утврђеном у складу са ставом 1 (а), (б) (и) или (ц) овог члана, и сходно основном концепту њеног правног система, учешће у својству саучесника у кривичном делу утврђеном у складу са ставом 1 (б) (и) овог члана;

(ц) организовање или упућивање других лица да учине кривично дело утврђено у складу са ставом 1. овог члана.

3. Свака држава потписница ће усвојити такве законске и друге мере које могу бити неопходне да се утврде као отежавајуће околности код кривичних дела утврђених у складу са ставом 1 (а), (б) (и) и (ц) овог члана, и подложно основном концепту свог правног система, а код кривичних дела утврђених у складу са ставом 2(б) и (ц) овог члана; следеће околности:

(а) које угрожавају, или је вероватно да угрожавају, животе или безбедност миграната о којима је реч; или

(б) које повлаче нехумани или деградирајући третман, укључујући и експлоатацију таквих миграната.

4. Ништа у овом протоколу неће спречавати државу потписницу да предузима мере против лица чије понашање представља кривично дело у складу са домаћим законом.

II КРИЈУМЧАРЕЊЕ МИГРАНАТА МОРЕМ

Члан 7.

Сарадња

Државе потписнице ће сарађивати у пуној мери у спречавању и сузбијању кријумчарења миграната морем, у складу са међународним правом мора.

Члан 8.

Мере против кријумчарења миграната морем

1. Држава потписница која има оправдан основ да посумња да је пловило које носи њену заставу или регистрационе ознаке, које је без националности или које је мада носи страну заставу или одбија да покаже заставу, у стварности националности државе потписнице о којој је реч, укључено у кријумчарење миграната морем, може тражити помоћ других држава потписница у спречавању коришћења пловила у те сврхе. Државе потписнице од којих се то захтева пружиће такву помоћ у могућем обиму у оквиру својих средстава.

2. Држава потписница која има оправдан основ да посумња да је пловило које примењује слободу пловидбе у складу са међународним правом и које је истакло заставу или ознаке регистрације друге државе потписнице умешано у кријумчарење миграната морем може да о томе обавести државу чија је заставка и да затражи потврду регистрације и, уколико је потврђена, да захтева овлашћење од државе чија је заставка да предузме одговарајуће мере у вези са

пловилом. Држава чија је застава може одобрити држави молиљи, интер алиа, да:

(а) се укрца на пловило;

(б) претражи пловило; и

(ц) уколико је пронађен доказ да је пловило учествовало у кријумчарењу миграната морем, да предузме одговарајуће мере у вези са пловилом и лицима и теретом на пловилу, како је одобрено од стране државе чија је застава.

3. Држава потписница која је предузела неку од мера у складу са ставом 2. овог члана хитно ће обавестити заинтересовану државу чија је застава о резултатима те мере.

4. Држава потписница ће хитно одговорити на захтев друге државе да установи да ли пловило које истиче њену регистрацију или плови под њеном заставом има овлашћење на то и на захтев за овлашћење који је постављен у складу са ставом 2. овог члана.

5. Држава чија је застава може, у складу са чланом 7. овог протокола, дати овлашћења под условима који ће бити договорени између ње и државе молиље, укључујући услове који се односе на одговорности и обим ефективних мера које треба да се предузму. Држава потписница неће предузети додатне мере без овлашћења државе чија је застава, изузев оних које су неопходне да би се отклонила значајна опасност за животе лица или оних које потичу из релевантних билатералних или мултилатералних споразума.

6. Свака држава потписница ће означити орган, или тамо где је непходно, органе који ће примати и одговарати на замолнице за помоћ, за потврду регистрације или права пловила да истакне њену заставу и за давање овлашћења да се предузму одговарајуће мере. Такво означавање биће другим државама објављено преко Генералног секретара у року од месец дана од дана означања.

7. Држава потписница која има оправдан основ да посумња да пловило које је учествовало у кријумчарењу миграната морем нема националност или се може изједначити да пловилом без националности, може да се укрца и претражи пловило. Уколико су пронађени докази који потврђују сумњу, држава потписница ће предузети одговарајуће мере у складу са релевантним домаћим и међународним правом.

Члан 9.

Заштитна клаузула

1. Када држава потписница предузме мере против неког пловила у складу са чланом 8. овог протокола, она ће:

(а) осигурати безбедност и хумани третман лица на броду;

(б) водити рачуна о потреби да се не угрози безбедност пловила или његовог терета;

(ц) водити рачуна о потреби да се не нанесе штета комерцијалним или правним интересима државе о чијој је застави реч или било које друге заинтересоване државе;

(д) осигурати, у оквиру расположивих средстава, да свака мера предузета у погледу тог пловила буде еколошки исправна.

2. Тамо где се покаже да основ за мере предузете у складу са чланом 8. овог протокола не постоји, пловицу ће се надокнадити сваки губитак или штета коју је евентуално претрпело, под условом да то пловило није починило никакво дело које оправдава предузете мере.

3. Свака мера предузета, усвојена или примењена у складу са овим поглављем ће узети у обзир потребу да се не омета односно да се не утиче на:

(а) права и обавезе и спровођење надлежности обалских држава у складу са међународним правом мора; или

(б) овлашћење државе о чијој је застави реч да спроводи надлежност и контролу у административним, техничким и социјалним питањима која се тичу пловила.

4. Све мере предузете на мору у складу са овим поглављем спроводиће само ратни бродови или војне летелице, или други бродови или летелице који су јасно означени и које је могуће идентификовати као оне који су у служби владе и који су овлашћени у ту сврху.

III СПРЕЧАВАЊЕ, САРАДЊА И ДРУГЕ МЕРЕ

Члан 10.

Информације

1. Без штете по чл. 27. и 28. Конвенције, државе потписнице нарочито оне са заједничким границама или оне које су лоциране на путевима којима се мигранти кријумчаре ће у циљу постизања циљева овог протокола, размењивати међусобно, у складу са њиховим односним домаћим правним и административним системима, релевантне информације о питањима као што су:

(а) тачке укрцавања и одредишта, као и маршруте, превозници и средства превоза, за које се зна или сумња да се користе од стране неке групе за организовани криминал која се бави радњама изнетим у члану б. овог протокола;

(б) идентитет и методи организација или група за организовани криминал за које се зна или за које се сумња да се баве радњама изнетим у члану 6. овог протокола;

(ц) аутентичност и одговарајућа форма путних докумената које је издала држава потписница и крађе или везане злоупотребе празних путних или идентификационих докумената;

(д) средства и методе сакривања и транспорта лица, противзаконито мењање, репродукција или прибављање или друга злоупотреба путних или идентификационих докумената који се користе у оквиру радњи изнетих у члану 6. овог протокола и начин за њихово откривање;

(е) законска искуства и праксе и мере спречавања и борбу против радњи изнетих у члану 6. овог протокола; и

(ф) научне и технолошке информације корисне за спровођење закона, као што је повећање међусобне способности да спрече, открију и истраже радње изнете у члану 6. овог протокола и да се кривично гоне они који су у њих укључени.

2. Држава потписница која прими информације удовољиће сваком захтеву државе потписнице која је пренела информацију, у погледу ограничења за коришћење те информације.

Члан 11.

Мере на граници

1. Без штете по међународне обавезе у погледу слободног кретања људи, државе потписнице ће ојачати, у мери у којој је то могуће, такву пограничну контролу каква може бити неопходна за спречавање и откривање кријумчара миграната.

2. Свака држава потписница ће усвојити законске или друге одговарајуће мере за спречавање коришћења, у мери у којој је то могуће, средстава превоза која користе комерцијални превозници у чињењу кривичних дела утврђених у складу са чланом 6. став 1 (а) овог протокола.

3. Тамо где је то одговарајуће, и без штете по важеће међународне конвенције, такве мере ће подразумевати утврђивање обавезе комерцијалних превозника, укључујући све транспортне компаније или власника или оператора било којих средстава превоза, да утврде да сви путници имају путна документа потребна за улазак у државу примаоца.

4. Свака држава потписница ће предузети неопходне мере, у складу са својим домаћим законом, да обезбеди казне у случају кршења обавезе изнете у ставу 3. овог члана.

5. Свака држава потписница ће размотрити доношење мера које омогућавају, у складу са њиховим домаћим законом, забрану уласка или повлачење виза за

лица умешана у извршења кривичних дела утврђених у складу са овим протоколом.

6. Без штете по члан 27. Конвенције, државе потписнице ће размотрити јачање сарадње између органа за пограничну контролу, између осталог, тиме што ће успоставити и одржавати директне канале комуникације.

Члан 12.

Сигурност и контрола докумената

Свака држава потписница ће предузимати оне мере које могу бити неопходне, у оквиру расположивих средстава:

(а) да се осигура да су путни или идентификовани документи које је издала буду таквог квалитета да се не могу лако злоупотребити и да се не могу брзо фалсификовати или противзаконито мењати, умножавати или издавати; и

(б) да се осигура потпуност и сигурност путних или идентификационих докумената које је издала држава потписница или који су издати у име државе потписнице и да спречи њихово противзаконито извођење, издавање и коришћење.

Члан 13.

Правоваљаност и валидност докумената

На захтев друге државе потписнице, држава потписница ће у складу са својим домаћим законом, верификовати у разумном року правоваљаност и валидност путних или идентификационих докумената које је издала или за које се указује да су издати у њено име и за које се сумња да се користе у сврху радњи изнетих у члану 6. овог протокола.

Члан 14.

Обука и техничка сарадња

1. Државе потписнице ће обезбедити или унапредити специјализовану обуку за имиграционе и друге релевантне службенике у спречавању радњи изнетих у члану 6. овог протокола и у хуманом третману миграната који су били предмет таквих радњи истовремено поштујући њихова права како је назначено у овом протоколу.

2. Државе потписнице ће сарађивати међусобно и са надлежним међународним организацијама, невладиним организацијама, другим елементима грађанског друштва како у релевантним организацијама и другим елементима грађанског друштва како је одговарајуће, да би се обезбедила одговарајућа обука особља на њиховим територијама, ради превенције сузбијања и искорењења радњи изнетих у члану 6. овог протокола, да би се

заштитила права миграната који су били предмет таквих радњи. Таква обука ће укључивати:

- (а) побољшање сигурности и квалитета путних докумената;
- (б) препознавање и откривање лажних путних или идентификационих докумената;
- (ц) прикупљање кривичних обавештења, која се посебно односе на идентификацију група за организовани криминал за које се зна или сумња да су учествовале у радњама описаним у члану 6. овог протокола, на методе које су употребљене ради транспорта крујумчарених миграната у циљу извршења радњи из члана 6. и начине прикривања који су употребљени при кријумчарењу миграната;
- (д) унапређење поступка за откривање кријумчарених лица на уобичајеним и неубичајеним местима уласка и изласка;
- (е) хумани поступак према мигрантима и заштиту њихових права која су наведена у овом протоколу.

3. Државе потписнице са релевантним експертизама размотриће пружање техничке помоћи државама које се често појављују као земље порекла или транзита лица која су била предмет радњи из члана 6. овог протокола. Државе потписнице ће учинити сваки напор да обезбеде неопходна средства као што су превозна средства, компјутерски системи и документа, ради сузбијања радњи из члана 6.

Члан 15.

Друге превентивне мере

1. Свака држава потписница ће предузимати мере да би са сигурношћу обезбедила или оснажила обавештајне програме који ће повећати јавну свест о чињеници да су радње члана 6. овог протокола криминалне активности које често извршавају групе за организовани криминал ради профита и да носе озбиљан ризик за мигранте на које се односе.

2. У складу са чланом 31. Конвенције државе потписнице сарађивати на пољу јавног обавештавања у циљу превенције да потенцијални мигранти постану жртве за организовани криминал.

3. Свака држава потписница ће унапредити и јачати, како је одговарајуће, развојне програме и сарадњу на националном, регионалном и међународном нивоу, узимајући у обзир социјално-економске реалности миграната и обраћајући посебну пажњу на економски и социјално угрожена подручја, у циљу борбе против корена социоекономских узрока кријумчарења миграната, као што су сиромаштво и неразвијеност.

Члан 16.

Заштита и мере помоћи

1. У примени овог протокола, свака држава потписница ће предузети, сагласно обавезама према међународном праву, све одговарајуће мере, укључујући законске ако је неопходно, да би очувала и заштитила права лица која су била предмет радњи из члана 6. овог протокола, како је договорено према одговарајућем међународном праву, посебно право на живот и право да се не буде предмет тортуре и других окрутних нехуманих и понижавајућих поступака и казни.
2. Свака држава потписница ће предузети одговарајуће мере да додели мигрантима одговарајућу заштиту против насиља које се може примењивати на њима, било од стране појединаца или група, зато што су били предмет радњи изнетих у члану 6. овог протокола.
3. Свака држава потписница ће додељивати одговарајућу помоћ мигрантима чији су животи или безбедност угрожени зато што су били предмет радњи изнетих у члану 6. овог протокола.
4. У примени одредби овог члана, државе потписнице ће узети у обзир специјалне потребе жена и деце.
5. У случају задржавања лица које је било предмет радњи изнетих у члану 6. овог протокола, свака држава потписница ће испунити своје обавезе у складу са Бечком конвенцијом о конзуларним односима,¹ тамо где је примењиво, укључујући и обавезу да информисе лице о коме је реч без одлагања о одредбама које се тичу обавештења и комуникације са конзуларним службеницима.

Члан 17.

Споразуми и аранжмани

Државе потписнице ће размотрити закључивање билатералних или регионалних споразума или оперативних аранжмана или споразума чији је циљ:

- (а) утврђивање најадекватнијих и најделотворнијих мера за спречавање и сузбијање радњи изнетих у члану 6. овог протокола; или
- (б) проширење одредби овог протокола између њих.

Члан 18.

Повратак кријумчарених миграната

1. Свака држава потписница је сагласна да олакша и прихвати, без непотребног или неразумног одлагања, повратак лица које је било предмет радњи изнетих у члану 6. овог протокола и које је њен држављанин или које има право сталног боравка на њеној територији у време повратка.

2. Свака држава потписница ће размотрити могућност да олакша и прихвати повратак лица које је било предмет радњи изнетих у члану 6. овог протокола и које је имало право сталног боравка на њеној територији у време уласка у државу примаоца у складу са њеним домаћим законом.
3. На захтев државе потписнице примаоца, замољена држава потписница ће без непотребног и неразумног одлагања потврдити да ли је лице које је било предмет радњи изнетих у члану 6. овог протокола њен држављанин или има право сталног боравка на њеној територији.
4. Да би се олакшао повратак лица које је било предмет радњи из члана 6. овог протокола које је без одговарајуће документације, држава потписница чији је држављанин то лице или у којој то лице има право на стални боравак се слаже да изда, на захтев државе потписнице примаоца, таква путна документа или друга овлашћења која могу бити неопходна да би се омогућило да то лице и поново уђе на њену територију.
5. Свака држава потписница укључена у повратак лица које је било предмет радњи изнетих у члану 6. овог протокола предузеће све одговарајуће мере да спроведе повратак у реду и миру и уз дужни обзир према безбедности и достојанству тог лица.
6. Државе потписнице могу сарађивати са релевантним међународним организацијама у спровођењу овог члана.
7. Овај члан неће бити на штету било ког права датог, сходно било ком домаћем закону државе потписнице примаоца, која су била предмет радњи изнетих у члану 6. овог протокола.
8. Овај члан неће утицати на обавезе преузете у складу са било којим другим важећим уговором, билатералним или мултилатералним, или било којим другим важећим оперативним споразумом или аранжманом који регулише у целини или делимично, повратак лица која су била предмет радњи изнетих у члану 6. овог протокола.

1 Уједињене нације, Серије уговора, том 596 бр 8638 - 8640

IV ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Однос Протокола према другим међународним актима и његово тумачење

1. Ништа у овом протоколу неће утицати на друга права, и обавезе и одговорности држава и појединаца сходно међународном праву, укључујући и међународно хуманитарно право и међународно право које регулише људска права, и нарочито, када је то изводљиво, Конвенцију из 1951.1 и Протокол из

1967.2 који се односе на статус избеглица и принцип невраћања који је у њима садржан.

2. Мере изнете у овом протоколу тумачиће се и примењивати на начин који није дискриминаторан по лица на основу тога што су предмет радњи изнетих у члану 6. овог протокола. Тумачење и примена ових мера биће у складу са међународно признатим принципима недискриминације.

1 Уједињене нације, Серија уговора, том 189. бр. 25-45.

2 Ибид., том 606. бр. 8791.

Члан 20.

Решавање спорова

1. Државе потписнице ће настојати да реше спорове везане за тумачење или примену овог протокола путем преговора.

2. Сваки спор између две или више држава потписница у вези са тумачењем или применом овог протокола који не може да се реши кроз преговоре у разумном року, биће предат арбитражи на захтев једне од тих држава потписница. Ако шест месеци после дана подношења захтева арбитражи, те државе потписнице нису успеле да се договоре око организације арбитраже, било која од ових држава потписница може да упути овај спор Међународном суду правде путем захтева, у складу са Статутом суда.

3. Свака држава потписница може у време потписивања, ратификације, прихватања или одобравања или приступања овом протоколу, изјавити да се не сматра обавезном према ставу 2. овог члана у погледу било које државе потписнице која је изнела такву резерву.

4. Свака држава потписница која је изнела резерву у складу са ставом 3. овог члана може у било које време повући ту резерву путем обавештавања Генералном секретару Уједињених нација.

Члан 21.

Потписивање, ратификација, прихватање, одобравање и приступање

1. Овај протокол биће отворен за потписивање за све државе од 12. до 15. децембра 2000. године у Палерму, Италија, и после тога у седишту Уједињених нација у Њујорку до 12. децембра 2002. године.

2. Овај протокол ће такође бити отворен за потписивање од стране регионалних организација за економску интеграцију, под условом да је бар једна држава чланица такве организације потписала овај протокол у складу са ставом 1. овог члана.

3. Овај протокол је подложен ратификацији, прихватању или одобравању. Инструменти ратификације, прихватања или одобравања биће депоновани код Генералног секретара Уједињених нација. Регионална организација за економску интеграцију може депоновати свој инструмент ратификације, прихватања или одобравања ако је бар једна од њених држава чланица то исто учинила. У том инструменту ратификације, прихватања или одобравања, таква организација ће изнети обим своје надлежности у погледу питања регулисаних овим протоколом. Таква организација ће такође обавестити депозитара о било којој релевантној промени у обиму њене надлежности.

4. Овај протокол је отворен за приступање било које државе или било које регионалне организације за економску интеграцију чија је бар једна држава чланица страна овог протокола. Инструменти приступања ће бити депоновани код генералног секретара Уједињених нација. У време њеног приступања, регионална организација за економску интеграцију ће дати изјаву о обиму своје надлежности у погледу питања регулисаних овим протоколом. Таква организација ће такође обавестити депозитара о било којој релевантној измени у обиму њене надлежности.

Члан 22.

Ступање на снагу

1. Овај протокол ће ступити на снагу деведесетог дана после дана депоновања четрдесетог инструмента ратификације, прихватања, одобравања или приступања али неће ступити на снагу пре ступања на снагу Конвенције. У смилу овог става, сваки инструмент депонован од стране неке регионалне организације за економску интеграцију неће се рачунати као додатни инструмент у односу на оне који су депоновани од стране држава чланица такве организације.

2. За сваку државу или регионалну организацију за економску интеграцију која ратификује, прихвата, одобрава или приступа овом протоколу после депоновања четрдесетог инструмента такве радње, овај протокол ће ступити на снагу тридесет дана после датума депоновања одговарајућег инструмента од стране такве државе или организације или на дан када овај протокол ступи на снагу у складу са ставом 1. овог члана, зависно од тога који датум наступа касније.

Члан 23.

Амандмани

1. После истека пет година од ступања на снагу овог протокола, нека држава потписница Протокола може предложити амандман и поднети га Генералном секретару Уједињених нација, који ће после тога пренети предложени амандман државама потписницама и Конференцији потписница Конвенције у циљу разматрања и одлучивања о том предлогу. Државе потписнице овог протокола које се састају на Конференцији потписница уложиће све напоре да постигну консензус о сваком амандману. Ако се исцрпе сви напори за

постизање консензуса и не постигне се никакав споразум, да би се овај амандман усвојио биће потребна, као последње средство, двотрећинска већина држава потписница овог протокола које су присутне и које гласају на заседању Конференције потписница.

2. Регионалне организације за економску интеграцију, у питањима у оквиру њихове надлежности, уживаће право да гласају у складу са овим чланом са бројем гласова који је једнак броју њихових држава чланица које су стране овог протокола. Такве организације неће уживати право гласа ако њихове државе чланице користе своје право гласа, и обрнуто.

3. Амандман усвојен у складу са ставом 1. овог члана подлеже ратификацији, прихватању или одобравању од стране држава потписница.

4. Амандман усвојен у складу са ставом 1. овог члана ступиће на снагу у односу на државу потписницу деведесет дана после датума депоновања инструмента ратификације, прихватања или одобравања таквог амандмана код Генералног секретара Уједињених нација.

5. Када неки амандман ступи на снагу биће обавезујући за оне државе потписнице које су изразиле своју сагласност да буду њиме везане. Друге државе потписнице ће и даље бити везане одредбама овог протокола и свим ранијим амандманима које су ратификовале, прихватиле или одобриле.

Члан 24.

Отказивање

1. Држава потписница може отказати овај протокол путем писменог обавештења генералном секретару Уједињених нација. Такво отказивање ће ступити на снагу годину дана од дана када то обавештење прими генерални секретар.

2. Регионална организација за економску интеграцију ће престати да буде страна овог протокола када га све њене државе чланице откажу.

Члан 25.

Депозитар и језици

1. Генерални секретар Уједињених нација је именовани депозитар овог протокола.

2. Оригинал овог протокола чији су текстови на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском подједнако аутентични, биће депонован код Генералног секретара Уједињених нација.

У потврду чега су доле потписана опуномоћена лица, прописно за то овлашћена од стране својих уважених влада, потписала овај протокол.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу СРЈ - Међународни уговори".